
Renhållningsordning för Arvidsjaurs kommun

Avfallsplan 2021-2032

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Fastställd/upprättad	Beslutsinstans
Styrande dokument	Plan	Kf 2021-04-20 § 56	Kommunfullmäktige
Dokumentansvarig	Giltig till		
Kommunstyrelsen	Tills vidare		
Dokumentinformation	Dnr 52/2021		

Avfallsplan

Antagen av kommunfullmäktige 2021-04-20 § 56

Förord

Alla kommuner är enligt miljöbalken och avfallsförordningen skyldiga att ha en renhållningsordning som består av en avfallsplan och renhållningsföreskrifter. Innehållet i avfallsplanen specificeras i Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2020:6) "Föreskrifter om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall." Avfallsplanen ska ses över minst vart fjärde år och uppdateras vid behov. I renhållningsordningen beskriver kommunen hur avfall som uppstår i kommunen ska hanteras genom insamling, transport och behandling. Denna plan sträcker sig över perioden 2021-2032. Revideringar kommer att ske efter behov under planperioden.

Arvidsjaur och Arjeplogs kommuner har samarbetat kring framtagnandet av renhållningsordningen. Föreskrifterna är gemensamma för de båda kommunerna och avfallsplanerna är i allt väsentligt lika, med hänsyn tagit till lokala förutsättningar och avvikelser.

Avfallsplanen har antagits av kommunfullmäktige i Arvidsjaur 2021-04-20.

Allmänheten, representanter för intresseorganisationer, politiska partier, länsstyrelsen, kommunala förvaltningar och andra intresserade har haft tillfälle att lämna synpunkter genom utställning av avfallsplanen.

Avfallsplanen har upprättats i samarbete med AFRY AB som fungerat som projektstöd under arbetets gång.

Arbetsgruppen har bestått av:

Johan Åberg, Arvidsjaur kommun

Åsa Andersson, Arvidsjaur kommun

Jonas Callin, Arjeplogs kommun

Projektstöd:

Jan Westerberg, AFRY AB

Avfallsplan

Antagen av kommunfullmäktige 2021-04-20 § 56

Sammanfattning

De viktigaste ledorden för den framtida avfallshanteringen i Arvidsjaur är att minska avfallets mängd och farlighet samt att öka kunskapen och förståelsen för hur avfallet ska hanteras, samtidigt som tillgängligheten till systemen bibehålls eller ökar. Avfallsplanen innehåller ett antal mål och förslag på åtgärder för att nå dessa.

Målen har delats in i mål för avfall som kommunen har ansvar för (och därmed också kan påverka) och mål för övrigt avfall. Dessa är också uppdelat i övergripande mål och etappmål. Nedan följer de övergripande målen.

Fyra målområden för avfall som kommunen har ansvar för:

- Minskade avfallsmängder
- Minskad nedskräpning
- Bra service, bra planering och nöjda kunder
- Hållbar och säker avfallshantering

Mål för avfall som kommunen, företag och allmänhet tillsammans har ansvar för:

- Farligt avfall ska sorteras, förvaras och hanteras på ett från miljö- och hälsoskyddssynpunkt godtagbart sätt. Företagen i kommunen ska även ha god kunskap om vad farligt avfall är och hur det ska hanteras.
- Avfallsenheten och representanter från Förpacknings- och tidningsinsamlingen håller gemensamt samråd kring utformning av insamling, information och skötsel minst en gång per år.

Avfallsplan

Antagen av kommunfullmäktige 2021-04-20 § 56

Innehåll

1	Inledning	4
2	Bakgrund	4
2.1	Beskrivning av kommunen	4
2.2	Arbetsgrupp	5
2.3	Ansvar och organisation	5
3	Syfte	6
3.1	Avgränsningar	6
3.2	Uppföljning	6
3.3	Ekonomi	6
3.4	Avfallsplanens genomförandetid	6
4	Mål	7
4.1	Nationella mål	8
4.2	Regionala mål	14
4.3	Kommunala mål	14
4.3.1	Mål som kommunen ansvarar för	14
4.3.2	Mål för avfall som kommunen, företag och allmänhet ansvarar för	15
5	Handlingsplan - åtgärder	16
5.1.1	Mål som kommunen inte ansvarar för	20
6	Styrmedel	21
6.1	Renhållningsordning	21
6.2	Avfallstaxan	21
6.3	Information	22
6.4	Nudging	22
6.5	Tillsyn	22
6.6	Upphandling	22
6.7	Fysisk planering	22
7	Uppföljning	23
8	Avfallsplanens koppling till fysisk planering	23
9	Miljöbedömning	24
9.1	Nollalternativ	24
9.2	Miljökonsekvenser av avfallsplanens mål	24
9.2.1	Mål för avfall som kommunen, företag och allmänhet ansvarar för	26
9.2.2	Sammanfattande bedömning av avfallsplanens miljöpåverkan	27
Bilagor		28
Bilaga 1	Framtida insamlingsystem och anläggningar	28
Bilaga 2	Termer och begrepp	29
Bilaga 3	Nulägesbeskrivning	32
Bilaga 4	Uppföljning av föregående avfallsplan	38
Bilaga 5	Nedlagda deponier	41
Bilaga 6	Uppgifter till Länsstyrelsen, sammanställning	43
Bilaga 7	Sammanfattning PM -Matavfall	56

Avfallsplan

Antagen av kommunfullmäktige 2021-04-20 § 56

1 Inledning

Föreliggande avfallsplan är en omarbetning och revidering av Arvidsjaur kommuns förra avfallsplan som antogs 2016-11-29.

Under de år som gått sedan dess har ett flertal lagändringar genomförts och ytterligare några är på gång. Den förbränningsskatt som tidigare togs bort är åter införd igen från och med april 2020, nya lagar har införts och vissa bearbetas fortfarande. Begreppet "hushållsavfall" har ändrats i miljöbalken till "kommunalt avfall", i detta dokument kommer vi dock att använda det gamla begreppet "hushållsavfall" för att underlätta för läsaren.

En revidering av nu gällande avfallsplan är därför nödvändig.

Denna avfallsplan arbetar i huvudsak utifrån tidsperspektivet fram till år 2032. Avfallsplanen och föreskrifterna för renhållning antas av kommunfullmäktige.

2 Bakgrund

2.1 Beskrivning av kommunen

Arvidsjaur kommun är en kommun i Norrbottens län i landskapet Lappland i Sverige. Kommunen har gränser mot kommunerna Arjeplog, Jokkmokk, Älvsbyn, Piteå, Skellefteå, Norsjö, Malå och Sorsele. Centralort är Arvidsjaur.

Arvidsjaur kommun har cirka 6200 invånare varav merparten (cirka 4600) bor i tätorten. Glommerträsk är en annan tätort i kommunen, där bor cirka 230 personer.

Idag samlas hushållsavfallet i Arvidsjaur kommun in i en och samma fraktion. Enligt ny förordning (15 a § avfallsförordningen) skulle alla kommuner i Sverige från och med 1 januari 2021 erbjuda ett system för separat insamling av matavfall. Regeringen beslutade den 24 sep 2020 att flytta fram tidpunkten för när kommunernas insamling av matavfall ska vara på plats till den 31 dec 2023. Enligt förordningen finns det möjlighet att ansöka om undantag eller dispens.

Avfallsplan

Antagen av kommunfullmäktige 2021-04-20 § 56

2.2 Arbetsgrupp

Arbetsgruppen har bestått av:

- Johan Åberg, Arvidsjaur kommun
- Åsa Andersson, Arvidsjaur kommun
- Jonas Callin, Arjeplogs kommun

Avfallsplanen har upprättats i samarbete med AFRY AB som fungerat som projektstöd under arbetets gång.

2.3 Ansvar och organisation

Ansvar för avfallshanteringen är i princip tredelat, där kommun, producenter och avfallsproducent ansvarar för olika delar.

Enligt Miljöbalken har kommunen en renhållningsskyldighet, vilket omfattar insamling och slutligt omhändertagande av hushållsavfall och därmed jämförligt avfall. Kommunen har också ansvaret för att hushållens farliga avfall samlas in och transporteras till en godkänd behandlingsanläggning.

Enligt förordningarna om producentansvar exempelvis Förordning (2018:1462) om producentansvar för förpackningar är det producenterna, d.v.s. den som yrkesmässigt tillverkar, importerar eller säljer en vara eller förpackning, som har ansvaret för insamling, bortforsling och återvinning av producentansvarsavfallet. Producentansvar gäller idag för förpackningar av papper, glas, metall och plast, returpapper, avfall från elektriska och elektroniska hushållsprodukter, glödlampor, däck (ej cykeldäck) och bilar.

För övrigt avfall, d.v.s. avfall från verksamheter och industrier som inte är att betrakta som hushållsavfall och som inte faller under producentansvaret, ansvarar avfallsproducenten för att avfall och restprodukter som uppstår tas om hand på ett godtagbart sätt.

Förslaget till avfallsplan har ställts ut och remissbehandlats under perioden 2021 01-22 t.o.m. 2021-02-19. Inkomna synpunkter har beaktats så långt det ansetts möjligt och rimligt i planen.

Avfallsplan

Antagen av kommunfullmäktige 2021-04-20 § 56

3 Syfte

Syftet med avfallsplanen är att ge ett underlag för kommunens planering i avfallsfrågor. Den ska utgöra grunden för kommunens ambitioner, mål och visioner. Avfallsplanen innehåller mål som går i linje med de mål som riksdag och regering arbetar efter.

3.1 Avgränsningar

Eftersom Arvidsjaur kommuns resurser är begränsade personellt ges endast en översiktlig bild över verksamhetsavfall i kommunen. Gällande mål så har Arvidsjaur kommun begränsat målen till nationella, regionala samt kommunala mål. Mål på global nivå och EU-nivå finns bara med på en övergripande nivå.

3.2 Uppföljning

En årlig uppföljning av avfallsplanen görs i samband med årsbokslut. Siffror och statistik tas ut ur Avfallweb som är Avfall Sveriges webbaserade statistiksystem för hantering av avfallsstatistik.

3.3 Ekonomi

Det finns ingen avsatt budget för avfallsplanen utan medel tas ur den årliga driftbudgeten. Kostnader förutom eget arbete är informations- och kommunikationsmedel samt konsultarbete.

3.4 Avfallsplanens genomförandetid

Avfallsplanen gäller för perioden 2021—2032. Revideringar kommer att ske efter behov under planperioden.

Avfallsplan

Antagen av kommunfullmäktige 2021-04-20 § 56

4 Mål

Branschorganisationen Avfall Sveriges vision "Det finns inget avfall" är en nollvision och ska fungera som en långsiktig ledstjärna för avfallsbranschen med fokus bortom organisationsmodeller och korta planeringshorisonter.

Den viktigaste grunden för avfallsarbetet är EU:s så kallade avfallstrappa. Den är uppdelad i fem steg avseende vilken ordning olika metoder för att hantera och behandla avfall bör prioriteras.

En viktig utmaning för ett hållbart samhälle är att minska avfallet, inte bara att effektivisera hanteringen av det. Avfallstrappans översta steg handlar därför om att minimera eller förebygga avfall. Därefter kommer stegen återanvända, materialåtervinning, energiåtervinning och till sist deponering.

EU:s avfallstrappa (Källa: Avfall Sverige)

Varje steg nedåt i trappen motsvarar ett allt sämre läge vad gäller avfallet och den påverkan det kan ha på miljön. Översta steget, vilket är det trappsteg som alltid bör eftersträvas, är att förebygga att avfallet uppstår. Om det aldrig uppstår avfall så kommer det inte krävas varken insamling eller behandling. Detta steg kan uppnås på flera olika sätt. Framför allt genom attitydförändring hos konsumenter. Få människor att stanna upp och fundera om de verkligen behöver en produkt eller genom att påverka t.ex. tillverkningen av produkter och behov av produktförpackningar.

Nästa steg handlar om återanvändning. Går produkten att fortsätta att användas av någon annan på samma sätt eller användas på ett annat sätt? Varje år köps det nya produkter för att ersätta fullt fungerande sådana. I en undersökning gjord av Naturvårdsverket uppgav 58 procent att man byter mobiltelefon innan den gamla har gått sönder. Motsvarande siffra för datorer var 37%. Anledningen att man byter kan vara att abonnemang för tjänster har gått ut. Att det släpps nyare och kraftfullare varianter, m.m. Kan dessa produkter återanvändas/återbrukas så minskar också behovet av att introducera fler produkter på marknaden, för vilka ett senare omhändertagande kommer krävas.

Avfallsplan

Antagen av kommunfullmäktige 2021-04-20 § 56

Till sist når dock de flesta produkter nästa steg i trappan. Materialåtervinning som då är nästa steg är det idag kanske vanligaste behandlingssättet för merparten av allt icke brännbart avfall. Materialåtervinningen avser precis som namnet säger, att man återvinner råvaran i produkten för att återanvända denna i nya produkter. Exempelvis insamling av metall där avfallet smälts ner och återanvänds till nya produkter. Genom denna återanvändning så minskas mängden ny råvara som måste introduceras på marknaden genom gruvdrift. Inom detta trappsteg så jobbas det också mycket med att påverkar industrin att tillverka produkter som främjar sortering och separering av produkters olika beståndsdelar.

Slutligen så återstår endast de två sista trappstegen, energiåtervinning och deponering. Energiåtervinning handlar om att man bränner upp avfallet för att ta tillvara energi i form av värme. Värmen används till att t.ex. värma villor via fjärrvärmenät. Slutligen är sista steget deponering vilket då blir en slutlagring av avfallet, oftast genom nedgrävning. Detta sista steg är då också det steg som är absolut sämst ur ett framtids- och miljöperspektiv. De tre sista stegen utgör många gånger en kedja som avfallet kommer att vandra där förhoppningen är att allt färre avfall ska ta ett steg längre ner i trappan.

4.1 Nationella mål

Naturvårdverket tog år 2012 fram en nationell avfallsplan. Den nationella avfallsplanen och avfallsförebyggande programmet 2018–2023 har reviderats under 2020 utifrån de nya kraven i de regler som tagits fram gällande avfall och resurshantering. En generell uppdatering har även gjorts av uppgifter i nationella avfallsplanen och avfallsförebyggande programmet som blivit inaktuella och där ny information finns att tillgå. För mer information om vad som har reviderats se avsnitt 1.3.1 i den reviderade nationella avfallsplanen och avfallsförebyggande programmet 2018–2023.

Nedan följer några mål ur den nationella avfallsplanen.

Det svenska miljömålssystemet består av ett generationsmål, 16 miljö kvalitetsmål samt ett antal etappmål inom områdena avfall, biologisk mångfald, farliga ämnen, hållbar stadsutveckling, luftföroreningar och klimat. Sveriges miljömål är det nationella genomförandet av den ekologiska dimensionen av de globala hållbarhetsmålen.

Avfallsplan

Antagen av kommunfullmäktige 2021-04-20 § 56

4.2 Generationsmålet

Det av riksdagen beslutade generationsmålet är vägledande för miljöarbetet på alla nivåer i samhället och visar riktningen för vad som måste göras inom en generation för att miljö kvalitetsmålen ska nås.

Generationsmålet lyder:

Det övergripande målet för miljöpolitiken är att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser.

Strecksatser under generationsmålet anger bland annat att:

- Människors hälsa utsätts för minimal negativ miljöpåverkan samtidigt som miljöns positiva inverkan på människors hälsa främjas.
- Kretsloppen är resurseffektiva och så långt som möjligt fria från farliga ämnen.
- En god hushållning sker med naturresurserna.
- Konsumtionsmönstren av varor och tjänster orsakar så små miljö- och hälsoproblem som möjligt.

Miljö kvalitetsmålen

Miljö kvalitetsmålen beskriver det tillstånd i den svenska miljön som miljöarbetet ska leda till. Preciseringsarna ska förtydliga vad miljö kvalitetsmålen innebär. Avfallshantering och avfallsförebyggande är främst placerad under miljö kvalitetsmålet God bebyggd miljö:

Städer, tätorter och annan bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden ska tas till vara och utvecklas. Byggnader och anläggningar ska lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt och så att en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas.

Med precisering till miljö mål 9 och 10:

- **Hushållning med energi och naturresurser**
Användningen av energi, mark, vatten och andra naturresurser sker på ett effektivt, resursbesparande och miljöanpassat sätt för att på sikt minska och att främst förnybara energikällor används.
- **Hållbar avfallshantering**
Avfallshantering är effektiv för samhället, enkel att använda för konsumenterna och avfallet förebyggs samtidigt som resurserna i det avfall som uppstår tas till vara i så hög grad som möjligt samt att avfallets påverkan på och risker för hälsa och miljö minimeras.

Avfallsplan

Antagen av kommunfullmäktige 2021-04-20 § 56

Arbetet med att minska riskerna med farliga ämnen finns under miljö kvalitetsmålet Giftfri Miljö:

Förekomsten av ämnen i miljön som har skapats i eller utvunnits av samhället ska inte hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden. Halterna av naturfrämmande ämnen är nära noll och deras påverkan på människors hälsa och ekosystemen är försumbar. Halterna av naturligt förekommande ämnen är nära bakgrundsnivåerna.

Med följande sex preciseringar:

- **Den sammanlagda exponeringen för kemiska ämnen**
Den sammanlagda exponeringen för kemiska ämnen via alla exponeringsvägar inte är skadlig för människor eller den biologiska mångfalden.
- **Användningen av särskilt farliga ämnen**
Användningen av särskilt farliga ämnen har så långt som möjligt upphört.
- **Oavsiktligt bildade ämnen med farliga egenskaper**
Spridningen av oavsiktligt bildade ämnen med farliga egenskaper är mycket liten och uppgifter om bildning, källor, utsläpp samt spridning av de mest betydande av dessa ämnen och deras nedbrytningsprodukter är tillgängliga.
- **Förorenade områden**
Förorenade områden är åtgärdade i så stor utsträckning att de inte utgör något hot mot människors hälsa eller miljön.
- **Kunskap om kemiska ämnens miljö- och hälsoegenskaper**
Kunskap om kemiska ämnens miljö- och hälsoegenskaper är tillgänglig och tillräcklig för riskbedömning
- **Information om farliga ämnen i material och produkter**
Information om miljö- och hälsofarliga ämnen i material, kemiska produkter och varor är tillgänglig.

Arbetet med avfallsförebyggande åtgärder och minskad miljöpåverkan från avfallshantering berör även direkt eller indirekt flera av de övriga miljömålen, till exempel Begränsad klimatpåverkan.

Etappmål

Etappmål fastställs av regeringen och är steg på vägen för att nå generationsmålet och ett eller flera miljö kvalitetsmål. De etappmål som främst rör avfallshantering och avfallsförebyggande är etappmålen för avfall och för farliga ämnen. Dessa mål bidrar i första hand till möjligheterna att nå delar av miljö kvalitetsmålen God bebyggd miljö och Giftfri miljö. Etappmålen påverkar även möjligheterna att nå Begränsad klimatpåverkan, Ett rikt växt- och djurliv samt de vattenrelaterade miljö kvalitetsmålen Levande sjöar och vattendrag, Grundvatten av god kvalitet och Hav i balans samt Levande kust och skärgård.

Avfallsplan

Antagen av kommunfullmäktige 2021-04-20 § 56

Etappmål för avfall:

Biologisk behandling av matavfall: resurshushållningen i livsmedelskedjan ska öka genom att minst 50 procent av matavfallet från hushåll, storkök, butiker och restauranger sorteras ut och behandlas biologiskt så att växtnäring tas tillvara, där minst 40 procent behandlas, så att även energi tas tillvara senast 2020.

Materialåtervinning av bygg- och rivningsavfall: insatser ska vidtas så att förberedandet för återanvändning, materialåtervinning och annat materialutnyttjande av icke-farligt byggnads- och rivningsavfall är minst 70 viktprocent senast 2020. Samma mål återfinns som mål i EU:s avfallsdirektiv.

Etappmål för kommunalt avfall:

Senast 2025 ska förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall ha ökat till minst 55 viktprocent, 2030 till minst 60 viktprocent och 2035 ha ökat till minst 65 viktprocent.

Etappmål för återanvändning av förpackningar:

Av de förpackningar som släpps ut på marknaden i Sverige för första gången ska andelen som är återanvändbara öka med minst 20 procent från år 2022 till år 2026 och med minst 30 procent från år 2022 till år 2030.

Etappmål för minskat matsvinn:

- Matsvinnet ska minska så att det sammantagna livsmedelsavfallet minskar med minst 20 viktprocent per capita från 2020 till 2025.
- En ökad andel av livsmedelsproduktionen ska nå butik och konsument 2025. Regelverk eller överenskommelser inom EU eller internationellt ska tillämpas så att information om miljö- och hälsofarliga ämnen i varor är tillgänglig för alla berörda senast år 2020.
- Reglerna ska införas stegvis för olika varugrupper och i informationen ska särskilt barns hälsa beaktas.
- Information om hälso- och miljöfarliga ämnen som ingår i material och varor görs tillgängliga under varans hela livscykel genom harmoniserade system som omfattar prioriterade varugrupper.
- Det i ökad utsträckning blir möjligt att bedöma och pröva grupper av ämnen med liknande inneboende egenskaper, kemisk struktur eller användningsområde
- Substitutionsprincipen och dess tillämpning stärks i samband med begränsningar, tillståndsprovning och andra relevanta moment i regelverket.

Avfallsplan

Antagen av kommunfullmäktige 2021-04-20 § 56

Etappmål för farliga ämnen:

- Regelverk eller överenskommelser inom EU eller internationellt ska tillämpas så att information om miljö- och hälsofarliga ämnen i varor är tillgänglig för alla berörda senast år 2020.
- Reglerna ska införas stegvis för olika varugrupper och i informationen ska särskilt barns hälsa beaktas.
- Information om hälso- och miljöfarliga ämnen som ingår i material och varor görs tillgängliga under varans hela livscykel genom harmoniserade system som omfattar prioriterade varugrupper.

Mål för avfall inom producentansvaren:

För förpackningar har Sverige i flera fall antagit högre återvinningsmål än målen på EU-nivå (Tabell 1). Sverige har även materialåtervinningsmål för returpapper som innebär att minst 75 procent av returpappret ska materialåtervinnas per år till och med 2020 och därefter ska minst 90 procent materialåtervinnas. I regeringens promemoria som remitterades under sommaren/hösten 2020 föreslås att producentansvaret för returpapper ska upphävas från den sista december 2021 och att målen från 2020 för materialåtervinning av returpapper ska inkluderas i avfallsförordningen.

	Sverige		EU	
	Före 2029 (%)	Efter 2029 (%)	31 dec 2025 (%)	31 dec 2030 (%)
Förpackningsslag				
Metallförpackningar av järn (exklusive pantburkar)	70	80	70	80
Metallförpackningar aluminium (exklusive pantburkar)	50	60	50	60
Pantburkar	90	90		
Pappersförpackningar	85	85	75	85
Plastförpackningar (exklusive pantflaskor)	50	55		
Pantflaskor	90	90	25	55
Glasförpackningar	90	90	70	75
Träförpackningar	25 ¹⁰²	30	25	30
Förpackningar av andra material	15	15	--	--
Totalt förpackningsavfall	65	70	65	70
Returpapper	75	90	--	--

Materialåtervinningsmål för förpackningar och returpapper i Sverige (SFS 2018:1462 och SFS 2018:1463) samt mål i EU:s förpackningsdirektiv. Sverige har i flera fall antagit högre återvinningsmål för förpackningar än målen på EU-nivå, såsom glas- och pappersförpackningar.

Avfallsplan

Antagen av kommunfullmäktige 2021-04-20 § 56

Sedan 2016 finns mål i förordningen om plastbärkassar om att minska förbrukningen av plastbärkassar generellt samt att antalet tunna plastbärkassar inte ska överskrida 90 påsar per person och år.

Från och med den 1 maj 2020 ska den som tillverkar, för in eller tar emot plastbärkassar från ett annat EU-land betala skatt för dessa.

För batterier finns även nationella mål för insamling av batterier, som går utöver de på EU-nivå och för särskilt omhändertagande och återvinning:

1. för batterier som innehåller kvicksilver, ska 98 procent av batteriernas kvicksilverinnehåll omhändertas särskilt,
2. för batterier som innehåller bly, ska 65 procent av batteriernas genomsnittsvikt återvinnas med högsta möjliga återvinningsgrad med avseende på blyinnehållet,
3. för batterier som innehåller nickel-kadmium, ska 75 procent av batteriernas genomsnittsvikt återvinnas med högsta möjliga återvinningsgrad med avseende på kadmiuminnehållet, och
4. för andra batterier än de som avses i 1–3 ovan, att 50 procent av batteriernas genomsnittsvikt återvinns.

Det finns olika återvinningsmål för insamlat elavfall beroende på vilken kategori utrustningen tillhör och dessa är samma som på EU-nivå:

- a) Av det elavfall som omfattas av kategori 1 eller 4 i bilaga 3 ska:
 - 85 procent återvinnas och
 - 80 procent förberedas för återanvändning och materialåtervinnas.
- b) Av det elavfall som omfattas av kategori 2 i bilaga 3 ska:
 - 80 procent återvinnas och
 - 70 procent förberedas för återanvändning och materialåtervinnas.
- c) Av det elavfall som omfattas av kategori 5 eller 6 i bilaga 3 ska:
 - 75 procent återvinnas och
 - 55 procent förberedas för återanvändning och materialåtervinnas.
- d) Av det elavfall som omfattas av kategori 3 i bilaga 3 ska 80 procent materialåtervinnas.

Målet för skrotbilar är att minst 95 procent av bilens vikt ska återanvändas eller återvinnas.

Avfallsplan

Antagen av kommunfullmäktige 2021-04-20 § 56

4.3 Regionala mål

Länsstyrelsen arbetade under 2013 med nya regionala miljömål. Efter ett omfattande remissarbete togs beslutet att det inte fanns regionala särdrag som motiverade egna regionala anpassningar av miljö kvalitetsmål, preciseringar och etappmål för Norrbottens län.

Länsstyrelsens beslut innebar att tidigare regionala miljömål (miljö kvalitetsmål och delmål) för Norrbottens län ströks och att de nationella miljö kvalitetsmålen och etappmålen (nuvarande och kommande) antas som regionala för länet.

4.4 Kommunala mål

Nedan följer de kommunala målen i avfallsplanen. De delas upp i mål som kommunen ansvarar för och mål för avfall som kommunen, företag och allmänhet tillsammans har ansvar för.

4.4.1 Mål som kommunen ansvarar för

Kommunen ansvarar för hushållsavfall och därmed jämförligt avfall samt farligt avfall från hushåll. Kommunen har dessutom ett informationsansvar gentemot hushållen. De mål som formulerats nedan rör sådant avfall som kommunen har rådighet över. Nedan följer mål som kommunen ansvarar för själva.

Målområde 1 - Minskade avfallsmängder

Övergripande mål 1 - Avfallsmängderna ska minska, återanvändning och återvinning ska öka

Etappmål 1.1 - År 2025 ska mängden restavfall per person ha minskat med 25 procent jämfört med år 2015 (25/25-målet).

Etappmål 1.2 - Minskat matsvinn (lager, produktion/servering och tallrik) med 20 procent under perioden 2021-2024.

Etappmål 1.3 - Senast år 2024 ska minst 20 procent av hushållen ha hemkompostering av hushållsavfall.

Etappmål 1.4 - Allt avloppsslam ska omhändertas och återanvändas innan utgången av år 2026.

Etappmål 1.5 - Återbruk ska öka, Intäkterna från försäljning av varor från återbruket ska öka från år till år.

Etappmål 1.6 - Till år 2024 ska mängden felsorterat avfall för fraktionerna förpackningar ej överstiga 20 procent, och för deponirest ska det ej överstiga 2 procent.

Avfallsplan

Antagen av kommunfullmäktige 2021-04-20 § 56

Målområde 2 – Minskad nedskräpning

Övergripande mål 2 – Nedskräpningen i Arvidsjaur kommun ska minska under planperioden, åren 2021–2032.

Etappmål 2.1 - Arvidsjaur kommun ska löpande genomföra informationsinsatser som motverkar nedskräpning i kommunen.

Etappmål 2.2 - Avfallsverksamheten ska årligen medverka i Håll Sverige Rents skräpplockardagar.

Målområde 3 – Bra service, bra planering och nöjda kunder

Övergripande mål 3 – Avfallsverksamheten ska erbjuda bra service och ha nöjda kunder. Avfallsverksamheten ska också vara en remissinstans i alla avfallsfrågor inom kommunen.

Etappmål 3.1 - Avfallsverksamheten ska alltid delta i planfrågor som berör verksamheten.

Etappmål 3.2- Kundnöjdheten ska vara 94 procent eller mer.

Etappmål 3.3 - Avfallsverksamheten ska ha full kostnadstäckning.

Målområde 4 – Hållbar och säker avfallshantering

Övergripande mål 4 - Avfallsenheten erbjuder en säker och hållbar hantering gällande avfall.

Etappmål 4.1 - Mängden farligt avfall i restavfallet ska år 2024 vara mindre än 0,2 procent.

Etappmål 4.2 - Mängden Elavfall i restavfallet ska år 2024 vara mindre än 0,4 procent.

4.4.2 Mål för avfall som kommunen, företag och allmänhet tillsammans har ansvar för.

Kommunen har svårt att påverka hanteringen av det avfall som faller utanför dess ansvarsområde. Det går därför inte att ställa upp konkreta mätbara mål för detta avfall.

Övergripande mål 5 – *Farligt avfall ska sorteras, förvaras och hanteras på ett från miljö- och Hälsoskyddssynpunkt godtagbart sätt. Företagen i kommunen ska även ha god kunskap om vad farligt avfall är och hur det ska hanteras.*

Tillsynsverksamheten från miljöenheten ska i sin ordinarie tillsyn kontrollera så att företag och verksamheter har en hållbar hantering av avfall och farligt avfall.

Övergripande mål 6 – *Avfallsenheten och representanter från Förpacknings- och tidningsinsamlingen håller gemensamt samråd kring utformning av insamling, information och skötsel minst en gång per år.*

Eftersom det utökade producentansvaret innebär ett större ansvar från producenterna så är det än viktigare att samverka och samråda med kommunen.

Avfallsplan

Antagen av kommunfullmäktige 2021-04-20 § 56

5 Handlingsplan - åtgärder

Målområde 1 - Minskade avfallsmängder

Övergripande mål 1 - Avfallsmängderna ska minska, återanvändning och återvinning ska öka.

Etappmål 1.1	<i>År 2025 ska mängden restavfall per person ha minskat med 25 procent jämfört med år 2015.</i>
Åtgärd:	Informationsinsatser och plockanalyser.
Ansvarig:	Avfallsenheten.
Tidplan:	2025.
Etappmål 1.2	<i>Minskat matsvinn (lager, produktion/servering och tallrik) med 20 procent under perioden 2021-2024.</i>
Åtgärd:	Årliga mätningar av matsvinnet, information och kunskapsspridning inom ämnet samt att göra berörda parter mer involverade.
Ansvarig:	Kostenheten.
Tidplan:	Löpande.
Etappmål 1.3	<i>Senast år 2024 ska minst 20 procent av hushållen ha hemkompostering av hushållsavfall.</i>
Åtgärd 1.3.1:	Informera samtliga hushåll genom hemsida och miljöalmanacka.
Ansvarig:	Avfallsenheten och Miljökontoret.
Tidplan:	Årligen.
Åtgärd 1.3.2:	Genom taxestyrrning stimulera till hemkompostering.
Ansvarig:	Avfallsenheten.
Tidplan:	Löpande.
Etappmål 1.4	<i>Allt avloppsslam ska omhändertas och återanvändas innan utgången av år 2026.</i>
Åtgärd 1:4:1:	Genom att tillverka anläggningsjord som avsätts i närområdet.
Ansvarig:	Avfallsenheten/ VA-enheten.
Tidplan:	Kontinuerligt.

Avfallsplan

Antagen av kommunfullmäktige 2021-04-20 § 56

Etappmål 1.5	Etappmål 1.5 Återbruk ska öka- Intäkterna från försäljning av varor från återbruk ska öka från år till år.
Åtgärd 1:5:1:	Under år 2021 införs rutiner för mätning av intäkter från återbruks verksamheten.
Ansvarig:	Avfallsenheten.
Tidplan:	Kontinuerligt.
Etappmål 1.6.	<i>Till år 2024 ska mängden felsorterat avfall för fraktionerna förpackningar ej överstiga 20 procent, och för deponirest ska det ej överstiga 2 procent.</i>
Åtgärd 1:6:1:	Informationsinsatser.
Ansvarig:	Avfallsenheten.
Tidplan:	Senast 2024 samt uppföljning vid plockanalys år 2021.
Åtgärd 1:6:2:	Genomföra plockanalyser, analysera statistiken från FTIAB.
Ansvarig:	Avfallsenheten.
Tidplan:	Vart tredje år 2021, 2024 osv.

Målområde 2 – Minskad nedskräpning

Övergripande mål 2 – Nedskräpningen i Arvidsjaur kommun ska minska under planperioden, åren 2021-2032

Etappmål 2.1	<i>Arvidsjaur kommun ska löpande genomföra informationsinsatser som motverkar nedskräpning i kommunen.</i>
Åtgärd 2:1	Informationsinsatser.
Ansvarig:	Avfallsenheten/Miljökontoret/Gatuenheten.
Tidplan:	Löpande.
Etappmål 2.2	<i>Avfallsverksamheten och Gatuenheten ska årligen medverka i Håll Sverige Rents skräpplockardagar.</i>
Åtgärd 2:2	Årligt deltagande.
Ansvarig:	Avfallsenheten och Gatuenheten.
Tidplan:	Årlig aktivitet.

Avfallsplan

Antagen av kommunfullmäktige 2021-04-20 § 56

Målområde 3 – Bra service, bra planering och nöjda kunder

Övergripande mål 3 –	Avfallsverksamheten ska erbjuda bra service och ha nöjda kunder. Avfallsverksamheten ska också vara en remissinstans i alla kommunala avfallsfrågor.
Etappmål 3.1	<i>Avfallsverksamheten ska alltid delta i planfrågor som berör verksamheten.</i>
Åtgärd 3:1:	Delta i de planfrågor som Plan och mark anser röra avfallsenheten från och med 2021.
Ansvarig:	Avfallsenheten och Plan och mark.
Tidplan:	Årlig uppföljning- registrera hur många ärenden som avfallsverksamheten deltagit i under året.
Etappmål 3.2	<i>Kundnöjdheten ska vara 94 procent eller mer.</i>
Åtgärd 3:2:	En enkät skickas ut till kommuninvånarna var tredje år.
Ansvarig:	Avfallsenheten.
Tidplan:	Enkät genomförs var tredje år, sett från föregående. kundenkät.
Etappmål 3.3	<i>Avfallsverksamheten ska ha full kostnadstäckning.</i>
Åtgärd 3:3	En ekonomisk avstämning görs varje år i samband med årsbokslut.
Ansvarig:	Avfallsenheten.
Tidplan:	Uppföljning görs i samband med årsbokslut.

Avfallsplan

Antagen av kommunfullmäktige 2021-04-20 § 56

Målområde 4 – Hållbar och säker avfallshantering

Övergripande mål 4 – Avfallsenheten erbjuder en säker och hållbar hantering gällande avfall.

Etappmål 4.1	<i>Mängden farligt avfall i restavfallet ska år 2024 vara mindre än 0,2 procent.</i>
Åtgärd 4:1:	Informationsinsatser och plockanalyser.
Ansvarig:	Avfallsenheten.
Tidplan:	Senast 2024 samt uppföljning vid plockanalys år 2021.
Etappmål 4.2	<i>Mängden El avfall i restavfallet ska år 2024 vara mindre än 0,4 procent.</i>
Åtgärd 4:2:1	Informationsinsatser och plockanalyser.
Ansvarig:	Avfallsenheten.
Tidplan:	Senast 2024 samt uppföljning vid plockanalys år 2021.
Åtgärd 4:2:2	Informera samtliga hushåll och verksamheter med hushållsavfall, genom miljöalmanacka och utskick.
Ansvarig:	Avfallsenheten.
Tidplan:	Löpande.

Avfallsplan

Antagen av kommunfullmäktige 2021-04-20 § 56

5.1.1 Mål som kommunen inte ansvarar för

Kommunen har svårt att påverka hanteringen av det avfall som faller utanför dess ansvarsområde. Det går därför inte att ställa upp konkreta mätbara mål för detta avfall.

Mål 5: Farligt avfall ska sorteras, förvaras och hanteras på ett från miljö- och hälsoskyddssynpunkt godtagbart sätt. Företagen i kommunen ska även ha god kunskap om vad farligt avfall är och hur det ska hanteras.

Åtgärd: Informationsinsatser.
Ansvarig: Avfallsenheten.
Tidplan: Kontinuerligt.

Åtgärd: Riktad tillsyn.
Ansvarig: Miljökontoret.
Tidplan: Kontinuerligt.

Åtgärd: Vid miljötillsyn av miljöfarliga verksamheter samt tillsyn vid livsmedelsanläggningar ska ett fokusområde vara avfallshantering. Tillsynen ska bl.a. omfatta förvaring, hantering och sortering avfall.
Ansvarig: Miljökontoret.
Tidplan: Kontinuerligt.

Mål 6: Avfallsenheten och representanter från Förpacknings- och tidningsinsamlingen håller gemensamt samråd kring utformning av insamling, information och skötsel minst en gång per år.

Åtgärd: Årliga samrådsmöten.
Ansvarig: Avfallsenheten.
Tidplan: Kontinuerligt.

Avfallsplan

Antagen av kommunfullmäktige 2021-04-20 § 56

6 Styrmedel

Styrmedel är kommunens verktyg för att genomföra åtgärder och kan delas upp i administrativa, ekonomisk och informativa styrmedel. Exempel på styrmedel som kommunen förfogar över:

- Renhållningsordning
- Avfallstaxa
- Information
- Nudging
- Tillsyn
- Upphandling
- Fysisk planering

6.1 Renhållningsordning

Varje kommun ska enligt lag ha en renhållningsordning vilket utgörs av avfallsplan och föreskrifter om avfallshantering, detta i enlighet med Miljöbalkens 15 kap. 41§.

Renhållningsordningen ska antas av kommunfullmäktige. Renhållningsordningen ska också innan den antas på lämpligt sätt och i skälig omfattning samrådas med fastighetsägare och myndigheter som kan ha ett väsentligt intresse av renhållningsordningen.

6.2 Avfallstaxan

Kommunens viktigaste styrmedel för avfallshanteringen är avfallstaxan. Taxan beslutas av fullmäktige och berör hushållsavfallet. Genom taxans konstruktion kan man stimulera beteenden och motverka oönskade effekter.

Avfallshanteringen skall ha full kostnadstäckning via avfallstaxan, som fastställs av kommunfullmäktige. Taxan i Arvidsjaur/Arjeplog är uppbyggd av en grundavgift och en kärllämningsavgift. Grundavgiften ska täcka kostnaderna för planering, administration, information, grovsoppantering, farligt avfall och återvinningscentral m.m. Grundavgiften är lika för alla abonnenter i en- och tvåfamiljsfastigheter, medan lägenhetsinnehavare och ägare av fritidshus betalar en lägre taxa. Kärllämningsavgiften ska täcka kostnaderna för behållare, insamling, transport och behandling m.m. Kärllämningsavgiften varierar beroende på kärllstorlek. Det finns fyra kärllstorlekar att välja mellan.

Fastigheter som är svårtillgängliga och inte kan nås med renhållarens hämtningsfordon hänvisas till särskild uppställningsplats alternativt särskilt avlämningsställe. Renhållaren avgör fastighetens tillgänglighet.

Avfallsplan

Antagen av kommunfullmäktige 2021-04-20 § 56

Fastighetsägare som har godkänd kompostering av matavfall och komposterar allt sitt matavfall och annat komposteringsbart avfall får reducerad kärnhämtningsavgift. Detta efter att man anmält detta till miljökontoret och erhållit godkännande. Fritidshus som är anslutna till avfallshämtningen betalar en årlig sophämtningsavgift.

Transport- och hämtningsavgifter för verksamhetsavfall bestäms av de olika aktörerna på den fria marknaden. Vid återvinningscentralen kan företag lämna avfall mot avgift.

6.3 Information

Information i form av exempelvis kampanjer är också ett bra styrmedel som kan användas för att förebygga avfallets mängd, farlighet samt även nedskräpning.

6.4 Nudging

Ett relativt nytt begrepp inom avfallshantering är "Nudging." Nudging är ett verktyg som bidrar till att ändra människors beteende genom att göra det enklare att göra vissa val. Nudging brukar översättas till "en knuff i rätt riktning." Att underlätta för källsortering kan vara en typ av nudging.

6.5 Tillsyn

Tillsyn kan vara ett sätt att påverka hur avfallshanteringen sker inom kommunen. Det gäller då främst det kommunala miljökontoret som utövar tillsyn över olika verksamheter som genererar avfall. Det gäller även regelefterlevnad hos privatpersoner.

6.6 Upphandling

Upphandling är ett effektivt styrmedel i avfallsfrågor. Det kan gälla direkta frågor som upphandling av en renhållningsentreprenör. Det kan även gälla mer indirekta frågor så som inköp av tjänster eller varor där uppkomsten av avfall kan förebyggas på olika sätt.

6.7 Fysisk planering

Fysisk planering är ett annat styrmedel inom avfallshanteringen. Det är också särskilt viktigt av avfallsfrågorna kommer med inom den fysiska planeringen. Det kan gälla utrymmen för källsortering, hämtningsvägar, avfallsanläggningar m.m.

Avfallsplan

Antagen av kommunfullmäktige 2021-04-20 § 56

7 Uppföljning

Uppföljning av avfallsplanens mål och åtgärder ska ske årligen. Resultat eller lägesrapportering redovisas i årsbokslut.

För att kunna följa upp mål och åtgärder kommer vi att bland annat använda oss av Avfall Sveriges statistikverktyg – Avfallweb. Där jämförs kommunens statistik med andra kommuner i Sverige och detta ger en bra bild över hur vår kommun står sig i jämförelse.

Förutom detta så kommer regelbundna plockanalyser att göras. De nyckeltal som kommer att användas är främst avfallsmängder i relation till befolkning, gästnätter samt in- och utpendling. Plockanalyserna kommer att ge oss information om hur sorteringen av det avfall som vi ansvarar för fungerar.

Gällande nedskräpning kommer vi att följa upp vilka åtgärder som har genomförts i arbetet för att minska nedskräpning av allmänna platser.

Kommunen har små möjligheter att påverka konsumtionen i samhället och därmed mängden avfall som uppstår. Kommunen har inte heller rådighet över mängden förpackningar som används eller hur de återanvänds eller återvinns. Kommunen kan och bör dock påverka genom att gå ut med information som kan bidra förebyggande.

Kommunen ska också föregå med gott exempel i olika frågor gällande avfall. Detta kan innefatta möjligheter till källsortering i kommunala fastigheter.

8 Avfallsplanens koppling till fysisk planering

I byggandet av det hållbara samhället är avfallshanteringen en del av den grundläggande infrastrukturen. Bra fysiska förutsättningar för platser eller lokaler för renhållning och återvinning kan styra beteendet. Om det blir lätt att sortera rätt ökar även viljan att sortera rätt. Det är därför viktigt att planera för avfallshantering i den fysiska planeringsprocessen. Detta kan göras genom att säkerställa att det finns ytor och utrymmen för avfallssortering inom byggnader och fastigheter samt för insamling, transport och behandling av det avfall som uppstår hos hushåll och verksamheter. Närhet till platser där avfall kan källsorteras är särskilt viktigt om man är rörelsehindrad eller inte har tillgång till bil. I den fysiska planeringen tas avfallshantering med i de detaljplaner där det behövs, till exempel i planer för ny bebyggelse. Kommunens avfallsenhet bistår med råd när behov uppstår i samband med bygglov och detaljplaner.

I 2 kap. 6 § punkt 5 plan- och bygglagen anges att en god och rationell avfallshantering är ett allmänt intresse. Lokalisering och utformning av bebyggelse och byggnadsverk ska alltså ske med hänsyn till möjligheterna att anordna avfallshantering.

Avfallsplan

Antagen av kommunfullmäktige 2021-04-20 § 56

9 Miljöbedömning

Enligt bestämmelserna i miljöbalken (1998:808, 6 kap.) och Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2020:6) ska avfallsplaner miljö bedömas, eftersom de oftast anger förutsättningar för kommande tillstånd för verksamheter eller åtgärder som innebär betydande miljöpåverkan.

I en avfallsplan anges ofta vilka verksamheter och åtgärder som kommunen anser ska utföras. Därmed anges förutsättningar för projekt och verksamheter som kan komma att behöva tillstånd.

Under arbetet med avfallsplanen har många olika mål och alternativa mål diskuterats i arbetsgruppen och med berörda enheter.

Avfallsplanens innehåll och syfte framgår av de första kapitlen. Redovisning av nuläget vad gäller avfallshanteringen framgår i nulägesbeskrivningen.

Avfallsmängderna följs upp årligen. Plockanalyser och kundenkäter kommer att göras med vissa intervall. Hela planen kommer att följas upp vid nästa revidering.

9.1 Nollalternativ

Vid bedömningen av miljökonsekvenserna av mål och åtgärder har den förra avfallsplanen, som antogs 2016, använts som nollalternativ. De miljökonsekvenser som beskrivs nedan är de konsekvenser som de planerade åtgärderna bedöms få, jämfört med om de inte genomförs. Beskrivningen bedömer alltså inte miljökonsekvenserna av hela avfallshanteringen.

9.2 Miljökonsekvenser av avfallsplanens mål

Avfallsplanens giltighetstid är 2021–2032. Målen gäller till och med 2032.

Målområde 1 – Minskade avfallsmängder

Övergripande mål 1 – Avfallsmängderna ska minska, återanvändning och återvinning ska öka

Etappmål 1.1 - År 2025 ska mängden restavfall per person ha minskat med 25 procent jämfört med år 2015 (25/25-målet).

Positiv miljöpåverkan - Leder minskade avfallsmängder och till mindre avfall till förbränning. Leder också till mer återvinning av förpackningar och tidningar.

Etappmål 1.2 - Minskat matsvinn (lager, produktion/servering och tallrik) med 20 procent under perioden 2021–2024.

Positiv miljöpåverkan - Leder till minskat matsvinn och att mat produceras efter behov och att maten äts upp.

Avfallsplan

Antagen av kommunfullmäktige 2021-04-20 § 56

Etappmål 1.3 - Senast år 2024 ska minst 20 procent av hushållen ha hemkompostering av hushållsavfall.

Positiv miljöpåverkan - Leder till minskade avfallsmängder och att kompostresten hamnar i ett kretslopp.

Etappmål 1.4 - Allt avloppsslam ska omhändertas och återanvändas innan utgången av år 2026.

Positiv miljöpåverkan - Leder till att slammet hamnar i ett kretslopp.

Etappmål 1.5 - Återbruk ska öka - Intäkterna från försäljning av varor från återbruket ska öka från år till år.

Positiv miljöpåverkan - Leder till att artiklar/material som normalt sett skulle ha gått till destruktion nu kan återanvändas.

Etappmål 1.6 - Till år 2024 ska mängden felsorterat avfall för fraktionerna förpackningar ej överstiga 20 procent, och för deponirest ska det ej överstiga 2 procent.

Positiv miljöpåverkan - Leder till minskade avfallsmängder och till mindre avfall till förbränning. Leder också till mer återvinning av förpackningar och tidningar.

Målområde 2 - Minskad nedskräpning

Övergripande mål 2 - Nedskräpningen i Arvidsjaurs kommun ska minska under planperioden, åren 2021-2032

Etappmål 2.1 Arvidsjaurs kommun ska löpande genomföra informationsinsatser som motverkar nedskräpning i kommunen.

Positiv miljöpåverkan- Leder till minskad nedskräpning.

Etappmål 2.2: Avfallsverksamheten ska årligen medverka i Håll Sverige Rents skräpplockardagar.

Positiv miljöpåverkan- Leder till minskad nedskräpning.

Målområde 3 - Bra service, bra planering och nöjda kunder

Övergripande mål 3 - Avfallsverksamheten ska erbjuda bra service och ha nöjda kunder. Avfallsverksamheten ska också vara en remissinstans i alla avfallsfrågor.

Etappmål 3.1 - Avfallsverksamheten ska alltid delta i planfrågor som berör verksamheten.

Positiv miljöpåverkan - Leder förmodligen till minskade transporter.

Avfallsplan

Antagen av kommunfullmäktige 2021-04-20 § 56

Etappmål 3.2 - Kundnöjdheten ska vara 94 procent eller mer.

Etappmål 3.3 - Avfallsverksamheten ska ha full kostnadstäckning.

Målområde 4 – Hållbar och säker avfallshantering

Övergripande mål 4 – Avfallsenheten erbjuder en säker och hållbar hantering gällande avfall.

Etappmål 4.1 - Mängden farligt avfall i restavfallet ska år 2024 vara mindre än 0,2 procent.

Positiv miljöpåverkan - Leder till minskade mängder av farligt avfall i det övriga avfallet.

Etappmål 4.2 - Mängden el avfall i restavfallet ska år 2024 vara mindre än 0,4 procent.

Positiv miljöpåverkan - Leder till minskade mängder av el avfall i det övriga avfallet.

9.2.1 Mål för avfall som kommunen, företag och allmänhet tillsammans har ansvar för

Kommunen har svårt att påverka hanteringen av det avfall som faller utanför dess ansvarsområde. Det går därför inte att ställa upp konkreta mätbara mål för detta avfall.

Övergripande mål 5 - Farligt avfall ska sorteras, förvaras och hanteras på ett från miljö- och hälsoskyddssynpunkt godtagbart sätt. Företagen i kommunen ska även ha god kunskap om vad farligt avfall är och hur det ska hanteras.

Tillsynsverksamheten från miljöenheten ska inom sin ordinarie tillsyn kontrollera så att företag och verksamheter har en hållbar hantering av avfall och farligt avfall.

Positiv miljöpåverkan- Leder till ökad kunskap om hur farligt avfall ska omhändertas.

Övergripande mål 6 - Avfallsenheten och representanter från Förpacknings- och tidningsinsamlingen håller gemensamt samråd kring utformning av insamling, information och skötsel minst en gång per år.

Eftersom det utökade producentansvaret innebär ett större ansvar från producenterna så är det än viktigare att samverka och samråda med kommunen.

Positiv miljöpåverkan- Leder till minskade mängder avfall och ökad återvinning.

Avfallsplan

Antagen av kommunfullmäktige 2021-04-20 § 56

9.2.2 Sammanfattande bedömning av avfallsplanens miljöpåverkan

När man väljer strategi för avfallshanteringen är det viktigt att ha miljöaspekterna med i bedömningen. Det innebär bland annat att man måste beakta det totala transportarbetet, både lokala transporter och fjärrtransporter. Därigenom är det inte alltid självklart att prioritering enligt den s k avfallshierarkin alltid är rätt, d.v.s. att i första hand förebygga, återanvända, före materialåtervinning, energiåtervinning och i sista hand deponering.

Mängden avfall, såväl hushållsavfall som avfall från industriell verksamhet, hänger nära samman med konjunkturläget, då det vid högkonjunktur genereras mer avfall.

Det övergripande målet för avfallshanteringen, att minska avfallets mängd och farlighet, går därför inte att nå enbart genom en avfallsplan. Åtgärder i avfallsplanen kan dock leda till att så mycket som möjligt av avfallet återvinns genom kompostering, materialåtervinning eller energiåtervinning. Mängden farligt avfall som sorteras på rätt sätt kan också påverkas, vilket är en mycket viktig aspekt ur miljöperspektiv.

För att avfallshanteringen ska fungera som planerat måste kommuninnevånare och företagare veta hur de ska sortera och lämna avfallet. Tillgängligheten är en mycket viktig aspekt. Det måste vara enkelt att göra rätt. Bra information är en förutsättning att man ska nå de resultat man strävar efter.

Informationsinsatser och liknande bedöms inte medföra någon direkt miljöpåverkan, men de kan bidra till förändrat beteende som indirekt påverkar.

Tillgänglighet och servicenivå måste som vid all annan kommunal verksamhet vägas mot de ekonomiska ramarna.

Sammanfattningsvis bedöms nästan alla de åtgärder som finns med i planen leda till positiv miljöpåverkan.

Hur den totala miljöpåverkan från avfallet utvecklas de kommande åren beror till största delen på hur konsumtionen i samhället utvecklas.

Avfallsplan

Antagen av kommunfullmäktige 2021-04-20 § 56

Bilagor

Bilaga 1 Framtida insamlingssystem och anläggningar

I Arvidsjaur kommun finns platser, anordningar, anläggningar och system för att hantera avfall, t.ex:

Papperskorgar och källsortering i offentlig miljö.

Återvinningsstationer (ÅVS). Obemannade mindre stationer för insamling av förpackningar och tidningar. Röda korset tar emot textil på sin butik.

Återvinningscentraler (ÅVC). 3st Bemannade anläggningar för grovavfall, trädgårdsavfall samt elavfall. På den stora ÅVC i Arvidsjaur tätort tas även farligt avfall emot samt verksamhetsavfall.

Ånyo/Returbutiken är kommunens återbruksmarknad. Ånyo är en butik som tar emot husgeråd, möbler och dylikt för återanvändning. Returbutiken är en del av Ånyo som är belägen på Arvidsjaur ÅVC där även större föremål som byggmaterial och dylikt kan lämnas in. De varor och föremål som inkommer säljs vidare och kan användas en gång till innan de blir avfall.

I samband med framtagandet av denna plan tog regeringen ett beslut att ta bort producentansvaret på returpapper. 2018 tog regeringen ett beslut att kommuner skulle vara tvungna att samla in matavfall 2021. Kravet på insamling av matavfall har nu ändrats och framskjutits till 2024. I och med att tidsaspekten flyttats fram verkar också lagstiftningen kring dispenser och undantag har pausats. Vi bevakar detta och ämnar ansöka om undantag så fort det är möjligt att göra. Om inte undantag erhålls kan en ansökan om en tidsbestämd dispens bli aktuell.

Arvidsjaur kommun har med hjälp av Afri AB tagit fram ett PM gällande insamling av matavfall i Arvidsjaur. Detta PM redovisar kommunens möjligheter och förutsättningar för insamling av matavfall. Eftersom kommun är stor till ytan och väldigt glest befolkad så anser Arvidsjaur kommun utifrån detta PM att det inte finns någon miljönytta med att samla in matavfall separat, då det framkommer att kommunen har för små mängder matavfall. Arvidsjaur kommun förespråkar däremot en utökad hemkompostering. Se sammanfattning av PM i bilaga 7.

Avfallsplan

Antagen av kommunfullmäktige 2021-04-20 § 56

Bilaga 2 Termer och begrepp

Aerob behandling	Behandling av <i>bioavfall</i> med tillgång till syre, exempelvis <i>kompostering</i> .
Anaerob behandling	Behandling av <i>bioavfall</i> utan tillgång till/tillförsel av syre, exempelvis <i>rötning</i> .
Avfall	Varje föremål, ämne eller substans som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med (se 15 kap. 1 § Miljöbalken).
Avfallshantering	Verksamhet eller åtgärd som utgörs av insamling, transport, <i>återvinning</i> och <i>bortskaffande</i> av <i>avfall</i> (se 15 kap. 3 § Miljöbalken).
Bioavfall	Biologiskt lätt nedbrytbart avfall, d.v.s. den del av det <i>organiska avfallet</i> som på begränsad tid kan brytas ner i biologiska processer, exempelvis mat- och trädgårdsavfall (jämför <i>organiskt avfall</i>).
Biogas	Gas som bildas vid syrefri nedbrytning av biologiskt material, huvudsakligen bestående av metan och koldioxid.
Biologisk behandling	Återvinning av humus, näringsämnen och/eller energi ur <i>bioavfall</i> genom <i>aerob</i> eller <i>anaerob</i> behandling.
Bortskaffande	Sådana förfaranden som anges i bilaga 3 till Avfallsförordningen, (2011:927) bl.a. deponering.
Brännbart avfall	Sådant <i>avfall</i> som brinner utan energitillskott efter det att förbränningsprocessen startat (se Avfallsförordningen 5 §).
Bygg- och rivningsavfall	<i>Avfall</i> som uppkommit vid ny-, till- eller ombyggnad, renovering eller rivning av byggnad.
Deponi	Kontrollerat upplag för <i>avfall</i> som inte avses flyttas (se avfallsförordningen 5 §).
Deponigas	Biogas som bildas i en <i>deponi</i> .
Elektriskt och elektroniskt avfall	<i>Avfall</i> från elektriska och elektroniska produkter inklusive alla komponenter, utrustningsdelar och förbrukningsvaror som haft en elektrisk eller elektronisk funktion omfattas av <i>producentansvar</i> , (se Avfallsförordningen 8 § och Förordningen om producentansvar för elektriska och elektroniska produkter 2005:209).
Energiåtervinning	Tillvaratagande av el/värme som alstras i en anläggning för avfallsförbränning eller av gas från organiska ämnen, t ex i en <i>röttningsanläggning</i> eller på en <i>deponi</i> .
Farligt avfall	<i>Avfall</i> som har en eller flera farliga egenskaper, t ex giftigt, cancerframkallande, explosivt eller brandfarligt. Formellt sett avfall som är markerat med * i bilaga 4 till Avfallsförordningens 12 §.

Avfallsplan

Antagen av kommunfullmäktige 2021-04-20 § 56

Fastighetsnära insamling	Insamling på eller i direkt anslutning till de fastigheter där <i>avfallet</i> uppkommit.
Grovsopor /grovavfall	<i>Hushållsavfall</i> som är så tungt eller skrymmande att det inte är lämpligt att samla in i säck eller kärl (se 5 § NFS 2004:4).
Icke brännbart avfall	<i>Avfall</i> som inte kan förbrännas även om energi tillförs, exempelvis sten, metaller.
Kommunalt avfall	<i>Avfall</i> som kommer från hushåll och avfall från annan verksamhet som till sin typ eller sammansättning liknar det avfall som kommer från hushåll (se Miljöbalken 15 kap 2 §).
Kompostering	Biologisk hantering där biologiskt avfall bryts ner under förbrukning av syre (jämför <i>rötning</i>).
Källsortering	Sortering eller separering av avfall på samma plats där avfallet uppkommit, t ex i hushållet.
Restavfall	Den del av <i>hushållsavfallet</i> som uppstår i hushållet och läggs i kärl eller säck, d.v.s. exklusive avfall till <i>materialåtervinning</i> , <i>grovavfall</i> och <i>farligt avfall</i> .
Lakvatten	Vätska som rinner genom, tränger ut ur eller innehålls av <i>avfall</i> under deponering, mellanlagring eller transport.
Lättnedbrytbart avfall	<i>Avfall</i> som lämpar sig för <i>kompostering</i> eller <i>rötning</i> .
Matavfall	Livsmedelsavfall från livsmedelskedjan (hushåll, restauranger, storkök, butiker och livsmedelsindustrin) som av kommersiell eller annan orsak inte gått till konsumtion.
Materialåtervinning	Se <i>återvinning</i> .
Miljöstation	Mindre anläggning för mottagning av hushållens <i>farliga avfall</i> , ofta placerad invid en bensinstation eller förlagd till en <i>återvinningscentral</i> .
Organiskt avfall	<i>Avfall</i> som innehåller organiskt kol, exempelvis biologiskt avfall och plastavfall (jämför bioavfall) (se Avfallsförordningen 3 §).
Producent	Den som yrkesmässigt tillverkar, för in till Sverige eller säljer en vara eller en förpackning (varuproducent) eller den som i sin yrkesmässiga verksamhet frambringar <i>avfall</i> som kräver särskilda åtgärder av renhållnings- eller miljöskäl (avfallsproducent), (se Miljöbalken 15 kap. 4 §).
Producentansvar	<i>Producenters</i> ansvar för vissa utpekade produkter under hela dess livscykel inklusive design, produktion och omhändertagande som <i>avfall</i> .
Rötning	<i>Anaerob</i> (syrefri) behandlingsmetod för <i>bioavfall</i> där <i>biogas</i> bildas (jämför <i>kompostering</i>).

Avfallsplan

Antagen av kommunfullmäktige 2021-04-20 § 56

Tillsyn	Kontroll från myndighet över verksamhet som bedriver viss verksamhet, särskilt miljöfarlig sådan.
Täckning	Material på <i>deponi</i> , ofta i flera lager, för att dränera <i>lakvatten</i> , förhindra regnvatten att tränga ner och ibland för att hindra avfallet att blåsa iväg. Mellantäckning läggs mellan lager av avfall, sluttäckning i ett tjockare lager överst, ibland med en avslutande plantering.
Verksamhetsavfall	Avfall som uppkommit genom en verksamhetsprocess. I en verksamhet kan det uppstå både med hushållsavfall jämförligt avfall och annat avfall än hushållsavfall.
Återanvändning	En åtgärd som innebär att en produkt eller komponent som inte är avfall används igen för att fylla samma funktion som den ursprungligen var byggd för.
Återvinning	En avfallshantering som beskrivs i bilaga 2 till Avfallsförordningen eller som på annat sätt innebär att avfallet kommer till nytta som ersättning för annat material eller förbereds för att komma till sådan nytta eller en avfallshantering som innebär förberedelse för återanvändning.
Återvinningscentral, ÅVC	Bemannad större anläggning för mottagning av grovavfall, trädgårdsavfall, el-avfall, farligt avfall etc. Ibland även med verksamhet för återanvändning.
Återvinningsstation, ÅVS	Obemannad mindre anläggning för mottagning av förpackningar och returpapper.

Avfallsplan

Antagen av kommunfullmäktige 2021-04-20 § 56

Bilaga 3 Nulägesbeskrivning

Befolkning och näringslivsstruktur

Arvidsjaur kommun är till ytan mycket stor, men med liten och dessutom minskande folkmängd. I Arvidsjaur bor det ca 6 220 invånare fördelade på cirka 3 580 hushåll.

Den största delen av befolkningen är koncentrerad till centralorten. Kommunen har en yta av cirka 6 100 km² och gränsar till Jokkmokk, Älvsbyn, Piteå, Arjeplog, Sorsele, Skellefteå, Malå och Norsjö. En stor del av hushållen i Arvidsjaur bor i småhus.

Näringslivet i Arvidsjaur kännetecknas av besöksnäring och handel, skogsindustri/träförädling, olika testverksamheter samt offentlig sektor.

Behandlingsanläggningar

De anläggningar inom Arvidsjaur kommun som är tillstånds- eller anmälningspliktiga är återvinningscentralerna i Arvidsjaur, Moskosel och Glommersträsk, avloppsreningsverket samt komposteringsanläggningen vid avloppsreningsverket. Dessutom finns en anläggning för nedgrävning och kompostering av renslaktavfall enligt Statens Jordbruksverks föreskrifter SJVFS 2006:94 § 23. Se övriga anläggningar under rubrik 13.

Biltestverksamheten och eventverksamhet är de näringslivsgrenar som ökar snabbast i kommunen, där flera stora aktörer har egna markanläggningar. Lokala entreprenörer servar stora internationella biltestföretag med isbanor och andra servicetjänster.

Kommunen har hög servicenivå och utgör ett handelscentrum för andra kommuner i inlandet.

I kommunen finns tre skogssamebyarna, Östra och Västra Kikkejaure samt Mausjaur. Ståkke och Luokta-Mávas samebyar har en mindre del av sin betesmark inom kommunen. Semisjaur- Njarg och Svaipa samebyar har en del av sina flyttleder inom kommunens område.

Såväl biltestverksamheten som turismen gör att antalet människor som befinner sig i kommunerna varierar stort över tiden.

Antalet kända fritidshus i Arvidsjaur är ca 1391st.

Avfallsplan

Antagen av kommunfullmäktige 2021-04-20 § 56

Organisation

Avfallshanteringen i Arvidsjaur kommun sorteras under kommunstyrelsens ansvar. Praktiskt sköts avfallshanteringen av Samhällsbyggnadsförvaltningen. Miljö, bygg och hälsoskyddsnämnden utövar tillsynen.

Arvidsjaur kommun har sedan flera år ett samarbete med Arjeplog på avfallsområdet, med bland annat gemensamma upphandlingar. All insamling och transport sköts av upphandlade entreprenörer.

Omsättningen var år 2019 10,7 mkr för hela avfallsenheten. Avfallsenheten är uppdelad i fyra olika verksamheter, varav två lagstadgade verksamheter som omfattar hushållsavfall och slamhämtning. De andra två verksamheterna är affärsdrivande och rör den verksamhet som ligger utanför kommunens renhållningsskyldighet.

Insamlingssystem

Varje hushåll som är anslutet till sophämtningen har ett kärl för avfallet, där 80 liter är standard men möjlighet finns att välja 190 l, 370 l eller 660 l. Hushållsavfallet samlas in varannan vecka och körs efter omlastning vid Arvidsjaur avfallsanläggning sedan vidare för förbränning hos Boden Energi AB.

Fastigheter som är så svårtillgängliga att den inte kan nås med renhållarens hämtningsfordon hänvisas till särskild uppställningsplats, alternativt särskilt avlämningsställe. Renhållaren avgör fastighets tillgänglighet.

Möjlighet finns till egen kompostering av matavfall för hushållen efter godkänd ansökan hos miljökontoret. Det ekonomiska incitamentet är möjligheten att välja ett mindre kärl samt att få rabatt på sophämtningsavgiften.

Deponiavfall lämnas vid Återvinningscentral för transport till Piteå där det deponeras på godkänd anläggning. Grov avfall, farligt avfall och elektronikavfall lämnas till Återvinningscentral. I kommunen finns Återvinningscentraler (ÅVC) i centralorten, samt i Glommersträsk och i Moskosel.

Invasiva arter lämnas vid ÅVC som brännbart avfall i väl förslutna säckar som sedan skickas till förbränning.

Latrin i kärl köpt från avfallsenheten (ÅVC samt Ånyo återvinningsbutik)hämtas om det placeras längs sopbilens färdväg. Latrinet skickas tillsammans med hushållsavfall till Boden för förbränning.

Avfallsplan

Antagen av kommunfullmäktige 2021-04-20 § 56

Tabell 1. Avfallsmängder som kommunen ansvarar för.

	Material- återvinning	Biologisk behandling	Förbrän- ning med energi- utvinning	Depone- ring	Annan behandling	Totalt
Kärl- och säckavfall samt latrin	0	0	1180	0	0	1180
Grovavfall	366	100	478***	142	0	1086
Matavfall****	0	0	0	0	0	0
Slam*	0	90	0	0	0	90
Farligt avfall**	0	0	0	0	42	42
Summa	366	190	1658	142	42	2388

* Endast slam från enskilda brunnar, ton TS 22-25procent.

** Varav spillolja 10 t, övrig olja 0,779 t, färgavfall 17,2 t, övrigt 14 t.

*** Inklusive visst verksamhetsavfall som kommer via rampen på ÅVC.

**** Matavfall ingår i Kärl och säck avfall då vi inte har någon separat insamling av matavfall.

Slam från enskilda brunnar, s.k. externslam, läggs upp i avvattningsdammar för efterföljande kompostering. Mängden uppgår till ca 90 ton/år räknat på en torrs substans på ca 22-25procent.

Producentansvar

Uppgifterna om mängderna avfall som faller under producentansvaret, har hämtats från Förpacknings- och Tidningsinsamlingens hemsida och från El-kretsens hemsida. Uppgifter om mängden insamlade blybatterier har erhållits från Kuusakoski AB.

Materials lag	ton	kg/invånare	Riksgenomsnitt
Tidningar, papper	143,9	23,13	16,0
Metallförpackningar	9,3	1,49	1,7
Plastförpackningar	48,8	7,85	7,9
Glasförpackningar	171	27,49	22,1

Avfallsplan

Antagen av kommunfullmäktige 2021-04-20 § 56

Producentansvar, forts.

Materialslag	ton	kg/invånare	Riksgenomsnitt
Pappersförpackningar	90,4	14,53	14,6
Ljuskällor	0,776	0,12	0,06
Lysrör	0,870	0,14	0,18
Diverse elektronik	60,7	9,8	7,78
Vitvaror	28	4,5	3,47
Kyl och frys	33,9	5,47	2,39
Batterier, bärbara och inbyggda	2,24	0,36	0,33
Däck	okänt	okänt	
Bilar	okänt	okänt	
Totalt	589,89	94,88	76,51

Tabell 2. Sammanställning av producentansvarsavfall insamlat i Arvidsjaur kommun år 2019. Däck och bilar är okänt då vi inte tar emot dessa, de hänvisas till däckbutikerna respektive Bilretur.

Avfallsplan

Antagen av kommunfullmäktige 2021-04-20 § 56

Övrigt avfall som kommunen inte ansvarar för

Kommunen har inget hanteringsansvar för avfall som inte är hushållsavfall eller därmed jämförligt avfall, så kallat branschspecifikt avfall. Heltäckande statistik saknas för denna typ av avfall.

I Arvidsjaur kommer avfallet framför allt från följande branscher:

- Besöksnäring
- Livsmedels-, dryckesvarufremställning
- Trävarutillverkning
- Byggverksamhet
- Tjänster
- Jordbruk, jakt och skogsbruk
- Avloppsrening, avfallshantering, renhållning och liknande

Under 2019 uppgick mängderna avfall från renslakt till 250 ton, aska från värmeverket till 520 ton. Metallsrot uppgick totalt till 366 ton, träavfall totalt 959 ton samt deponi 142 ton med både hushållen och företagens avfall inkluderat. Andelen osorterat avfall uppgick till 21 ton, där står företagen för ca 80 procent.

De största avfallsproducenterna är Arvidsjaur Renslakt AB (livsmedelstillverkning), Ekspjuth Bygg AB, Comfort AB (byggverksamhet) samt Hotell Laponia (hotell och eventverksamhet).

Anläggningar för behandling av avfall

Inom kommunen finns ett antal tillståndspliktiga eller anmälningspliktiga anläggningar för behandling, återvinning eller bortskaffande av avfall. De är sammanställda nedan.

Anläggningens namn: **Arvidsjaur Återvinningscentral** (Arvidsjaur 5:2)

SNI-kod: 90.037-2

Metoder som används för återvinning eller bortskaffande: *Sortering*

Typ av avfall som tas emot: *Avfall från hushåll*

Totalt mottagen avfallsmängd:

Anläggningens kapacitet: C-anläggning

Tillåten avfallsmängd enligt tillstånd

SNI-kod: 90.503-2

Metoder som används för återvinning eller bortskaffande: *Strängkompostering*

Typ av avfall som tas emot: *Hushållsavfall, avloppsslam, torv*

Totalt mottagen avfallsmängd: *2-3 ton/vecka*

Anläggningens kapacitet:

Tillåten avfallsmängd enligt tillstånd:

SNI-kod: 90.005-2

Metoder som används för återvinning eller bortskaffande: *Mellanlagring farligt avfall*

Typ av avfall som tas emot: *Farligt avfall från hushåll*

Anläggningens kapacitet:

Tillåten avfallsmängd enligt tillstånd: *Vid varje tillfälle max 5 t oljeavfall, 10 t blybatterier, 10 t EEA som inte innehåller isolerolja samt 1 t övrigt farligt avfall.*

Avfallsplan

Antagen av kommunfullmäktige 2021-04-20 § 56

Anläggningens namn: **Omlastningsstation, Arvidsjaur ÅVC** (Arvidsjaur 5:2)

SNI-kod: 90.002-4

Metoder som används för återvinning eller bortskaffande: *Mellanlagring av hushållssopor*

Typ av avfall som tas emot: *Hushållssopor*

Anläggningens kapacitet: C-anläggning

Tillåten avfallsmängd enligt tillstånd: C-anläggning

Anläggningens namn: **Glommerträsk Återvinningscentral** (Näverliden 1:2)

SNI-kod: 90.002-4

Metoder som används för återvinning eller bortskaffande: *Sortering*

Typ av avfall som tas emot: *Avfall från hushåll*

Anläggningens kapacitet: C-anläggning

Tillåten avfallsmängd enligt tillstånd: C-anläggning

Anläggningens namn: **Moskosel Återvinningscentral** (Abmorheden 1:1)

SNI-kod: 90.002-4

Metoder som används för återvinning eller bortskaffande: *Sortering*

Typ av avfall som tas emot: *Avfall från hushåll*

Anläggningens kapacitet: C-anläggning

Tillåten avfallsmängd enligt tillstånd: C-anläggning

Anläggningens namn: **Slamupplag Arvidsjaur** (Arvidsjaur 5:2)

SNI-kod: 90.002-4

Metoder som används för återvinning eller bortskaffande:

Typ av avfall som tas emot: *Reningsverksslam*

Anläggningens kapacitet: 930m³/år

Tillåten avfallsmängd enligt tillstånd: 930m³/år

Anläggningens namn: **Slamupplag Glommerträsk** (Näverliden 1:2)

SNI-kod: 90.002-4

Metoder som används för återvinning eller bortskaffande:

Typ av avfall som tas emot: *Reningsverksslam*

Anläggningens kapacitet: 550m³/ton

Tillåten avfallsmängd enligt tillstånd: 550m³/ton

Anläggningens namn: **Slamupplag Moskosel** (Abmorheden 1:1)

SNI-kod: 90.002-4

Metoder som används för återvinning eller bortskaffande:

Typ av avfall som tas emot: *Reningsverksslam*

Anläggningens kapacitet: 450m³/år

Tillåten avfallsmängd enligt tillstånd: 450m³/år

Avfallsplan

Antagen av kommunfullmäktige 2021-04-20 § 56

Bilaga 4 Uppföljning av föregående avfallsplan

I den förra avfallsplanen från år 2016 finns mål och visioner inskrivna. Merparten av målen är mätbara och tidsbestämda. Kopplat till målen finns ett handlingsprogram med ett antal åtgärder, nedan angivna.

Mål för avfall som kommunen ansvarar för

Kommunen ansvarar för hushållsavfall och därmed jämförligt avfall samt farligt avfall från hushåll. Kommunen har dessutom ett informationsansvar gentemot hushållen. De mål som formulerats nedan rör sådant avfall som kommunen har rådighet över.

Tabell 1. Sammanställning över måluppfyllelse för tidigare avfallsplan.

Målnummer	Uppfyllt	Delvis uppfyllt	Ej uppfyllt
Mål 1			
Mål 2			
Mål 3			
Mål 4			
Mål 5			
Mål 6			
Mål 7			
Mål 8			

- Mål 1:** Till år 2018 ska mängden felsorterat avfall för fraktionerna förpackningar, farligt avfall samt deponirest ej överstiga, för förpackning 20 procent, för farligt avfall 0,2 procent samt för deponirest ej överstiga 2procent.

Sammanfattning av målet: Förpackningar ej överstiga 20procent: Villa tätort 24,68procent, Flerfamiljshus tätort 29,6procent, Landsbygd 28,49procent. Dvs målet är ej uppfyllt.

Farligt avfall ej överstiga 0,2procent: Villa tätort 0,32procent, Flerfamiljshus tätort 0,7procent, Landsbygd 0,51procent. Dvs målet är ej uppfyllt.

Deponirest ej överstiga 2procent: Villa tätort 1,70procent (mål uppfyllt), Flerfamiljshus tätort 5,02procent, Landsbygd 3,43procent. D.v.s. mål uppfyllt endast hos villahushåll på tätorten.

Trots digra insatser för att nå målen så är endast ett mål uppnått av ovanstående och det är deponirest hos villor på tätorten. Angående förpackningsmålet så anas det att FTI:s misskötsel av ÅVS kan påverka att målet ej uppfylls, d.v.s. att folk kastar förpackningarna i sitt sopkärl när det är fullt på ÅVS.

Avfallsplan

Antagen av kommunfullmäktige 2021-04-20 § 56

- **Mål 2:** Allt avloppsslam skall omhändertas och användas.
Sammanfattning av målet: Anläggningsjord tillverkas av både externt avloppsslam och slammet från reningsverket som blandas med komposten från ÅVC och aska från värmeverket. Prover har tagits på jorden och de visar att kommunen får använda den som en anläggningsjord. I dagsläget har kommunen dock för lite avsättning för att använda all jord men vägen mot målet är påbörjad.
- **Mål 3:** Kommunen ska arbeta för att inom en två årsperiod vända den ökade trenden av säck och kärlavfall per person.
Sammanfattning av målet: Med informationsinsatser informeras medborgarna om källsortering samt kopplingen mellan kostnader och källsortering. D.v.s. ju bättre det sorteras desto mindre kostnader för avfallshanteringen. Mätning genomförs år 2019. Vid en lägeskontroll visade det sig att det går bra och att trenden redan är vänd. År 2015 var mängden avfall från den gröna tunnan 205kg/person. År 2016 minskade mängden till 194kg/person till att år 2017 minska ner till 187kg/person. År 2018 minskade mängden ytterligare till 181kg/person. Vid dessa beräkningar tas hänsyn till in och utpendling, gästnätter osv, 2019 års resultat är 161kg/person.
- **Mål 4:** År 2020 ska mängden säck och kärlavfall per person minskat med 5 procent jämfört med 2015.
Sammanfattning av målet: Med informationsinsatser informeras medborgarna om källsortering samt kopplingen mellan kostnader och källsortering. D.v.s. ju bättre det sorteras desto mindre kostnader för avfallshanteringen. Sluttid för målet var 2020, men det visade sig tidigt att mängderna har minskat mer än 5 procent med hänsyn till de många gästnätter som kommunen hade samt in- och utpendling.
- **Mål 5:** Senast 2020 ska minst 15 procent av hushållen ha hemkompostering av hushållsavfall.
Sammanfattning av målet: I dagsläget har ca 11,5 procent av hushållen kompostering av hushållsavfall. Troligen inte ett mål som inte kommer att uppnås eftersom avfallsenheten inte vågat marknadsföra målet då det varit alltför osäkert med de krav på matavfallsinsamling som är aktuella.
- **Mål 6:** Till år 2018 ska nöjdheten hos kunderna kartläggas.
Sammanfattning av målet: Tidsmässigt är enheten i ofas med målets tidsaspekt. Verksamheten hann göra en omfattande kundundersökning redan 2016 i samarbete med SKL (Kritik på teknik), den beställdes efter att planen skickats in till politiken. Det kändes då som "kaka på kaka" att göra en ny undersökning 2017. Det känner att SKL:s undersökning var av bra kvalitet och verksamheten att delta i nästa omgång av "Kritik på teknik" som genomförs 2019 (och detta är genomfört 2019) och får då samma antal undersökningar under avfallsplanens livslängd som om körs enligt plan. Resultatet av senaste undersökningen 2019 var väldigt positiv.

Avfallsplan

Antagen av kommunfullmäktige 2021-04-20 § 56

Kundundersökningen 2019 svar:

88 procent nöjdhet på Avfallshanteringen som helhet.

91 procent nöjdhet avhämtningen av hushållsavfall.

89 procent nöjdhet på Återvinningscentralerna.

84 procent nöjdhet på information farligt avfall.

79 procent nöjdhet på att lämna farligt avfall.

78 procent nöjdhet på att lämna förpackningar och tidningar.

- **Mål 7:** Till utgången av 2017 ska mätning och dokumentation av matsvinn ha införts i de kommunala storköken. Både produktionssvinn och tallrikssvinn. Även utveckling av mätmetoder ska genomföras.

Sammanfattning av målet: Vi har årligen mätt matsvinnet med undantag för 2019, pga yttre omständigheter. Vi mäter lagersvinn, produktionssvinn. Mätmetoder har tagits fram och uppdateras efter behov.

- **Mål 8:** Under 2017 ska en rimlig procentsats för minskning av matsvinn utarbetas för de kommunala primärverksamheterna vård, skola och omsorg.

Sammanfattning av målet: Mål för minskat matsvinn, 20 procent mindre matsvinn för perioden 2021-2024. Alla aktörer är viktiga. Kostenheten kan påverka matsvinnet från lager, produktion och servering. Skola och omsorgen har också en viktig roll för beställningar (hur mycket som produceras), hur mycket som hamnar på tallriken och förhållningsättet till matsvinn bland våra matgäster.

Avfallsplan

Antagen av kommunfullmäktige 2021-04-20 § 56

Bilaga 5 Nedlagda deponier

Nedlagda deponier i Arvidsjaur kommun

Den senaste inventeringen påbörjades 2013 och Mifo 1-inventering är gjord på samtliga objekt utom Hålberg, Glommersträsk samt slamtippet i Arvidsjaur.

Det är oklart när den föregående inventeringen av nedlagda deponier i Arvidsjaur gjordes.

Deponierna delas in i riskklasser enligt Naturvårdsverkets rapport 4918:

1. Mycket stor risk Efterbehandling eller andra skyddsåtgärder behövs
2. Stor risk Skyddsåtgärder kan behövas
3. Måttlig risk Upplag där relativt enkla åtgärder behövs
4. Liten risk Åtgärder bedöms inte nödvändiga

Nedlagda deponier	Avfallsslag	I drift år	Riskklass/Mifo
Kvarteret Hinden	Hushållssopor	1930-40 talet	Sanerad
Glommersträsk väg 95 mot Skellefteå	Hushållssopor	1930-40 talet	3 efter Mifo 1
Kvarteret Lärkan mot Ringlet	Hushållssopor	1940-50 talet	3 efter Mifo 1
Moskosel såg	Sågverksavfall	Ca 1950-1960	Sanerad
Rättsel	Hushållssopor	1955-1968	3 efter Mifo 1
IP vid Ringlet	Hushållssopor	1950-70 talet	3 efter Mifo 2
Södra Sandträsk	Hushållssopor	Ca 1950-1979	3 efter Mifo 1
Auktsjaur	Hushållssopor	1963-1975	3 efter Mifo 1
Hålberg	Hushållssopor	Okänt	4(äldre klassning)
Rönnliden	Hushållssopor	Okänt	3 efter Mifo 1
Hedberg	Hushållssopor	Okänt	3 efter Mifo 1
Moskosel Abmorhed 1:1 (Norra)	Hushållssopor	1930-60 talet	3 efter Mifo 2, (åtgärd genomförd)
Lauker	Hushållssopor	1963-1974	3 efter Mifo 1
Glommersträsk	Hushållssopor	? - 1975	4 (äldre klassning)
Abborrträsk	Industriavfall	1955-2001	3 efter Mifo 1
Moskosel Abmorhed 1:1 (Södra)	Industriavfall	1975-2001	3 efter Mifo 1
Glommersträsk Näverliden 1:2	Industriavfall	1975-2001	2 efter Mifo 1, omdömd till klass 3 efter provtagning.
Arvidsjaur 5:2	Hushållsavfall	1983-2001	3 efter Mifo 1
Arvidsjaur 5:2	Industriavfall	1976-2001	3 efter Mifo 1
Slamtipp	Reningsverksslam	- 2006	Ej ännu riskklassad

Avfallsplan

Antagen av kommunfullmäktige 2021-04-20 § 56

Sanering av Moskosel såg är genomförd och avslutades 2015, även deponin som låg inom såg området sanerades. Moskosel Abmorhed 1:1 norra fick förbättrad täckning 2016 och erhöll då klass 3. Utökad undersökning + en saneringsåtgärd genomfördes 2016 vid den före detta deponin på kvarteret Hinden. Utökad undersökning och provtagning vid deponin i Glommersträsk, Näverliden 1:2 år 2017, ny riskklass bedöms till klass 3.

När det gäller planer för framtiden är nästa steg att arbeta fram en plan för riskklass 3 och 4 objekten i och med att riskklass 2 objekten har provtagits och sanerats.

Avfallsplan

Antagen av kommunfullmäktige 2021-04-20 § 56

Bilaga 6 Uppgifter till Länsstyrelsen, sammanställning

Antagande av planen

Denna avfallsplan har antagits av kommunfullmäktige i Arvidsjaur 2021-04-20 § 56.

Sammanställning av mål, åtgärder och styrmedel

Nedan följer de kommunala målen i avfallsplanen. De delas upp i mål som kommunen ansvarar för och mål för avfall som kommunen, företag och allmänhet tillsammans har ansvar för.

Mål som kommunen ansvarar för

Kommunen ansvarar för hushållsavfall och därmed jämförligt avfall samt farligt avfall från hushåll. Kommunen har dessutom ett informationsansvar gentemot hushållen. De mål som formulerats nedan rör sådant avfall som kommunen har rådighet över. Nedan följer mål som kommunen ansvarar för själva.

Målområde 1 – Minskade avfallsmängder

Övergripande mål 1 – Avfallsmängderna ska minska, återanvändning och återvinning ska öka.

Etappmål 1.1 - År 2025 ska mängden restavfall per person ha minskat med 25 procent jämfört med år 2015 (25/25-målet).

Etappmål 1.2 - Minskat matsvinn (lager, produktion/servering och tallrik) med 20 procent under perioden 2021–2024.

Etappmål 1.3 - Senast år 2024 ska minst 20 procent av hushållen ha hemkompostering av hushållsavfall.

Etappmål 1.4 - Allt avloppsslam ska omhändertas och återanvändas innan utgången av år 2026.

Etappmål 1.5 - Återbruk ska öka, Intäkterna från försäljning av varor från återbruket ska öka från år till år.

Etappmål 1.6 - Till år 2024 ska mängden felsorterat avfall för fraktionerna förpackningar ej överstiga 20 procent, och för deponirest ska det ej överstiga 2 procent.

Målområde 2 – Minskad nedskräpning

Övergripande mål 2 – Nedskräpningen i Arvidsjaur kommun ska minska under planperioden, åren 2021–2032.

Etappmål 2.1 - Arvidsjaur kommun ska löpande genomföra informationsinsatser som motverkar nedskräpning i kommunen.

Etappmål 2.2 - Avfallsverksamheten ska årligen medverka i Håll Sverige Rents skräpplockardagar.

Avfallsplan

Antagen av kommunfullmäktige 2021-04-20 § 56

Målområde 3 – Bra service, bra planering och nöjda kunder

Övergripande mål 3 – Avfallsverksamheten ska erbjuda bra service och ha nöjda kunder. Avfallsverksamheten ska också vara en remissinstans i alla avfallsfrågor inom kommunen.

Etappmål 3.1 Avfallsverksamheten ska alltid delta i planfrågor som berör verksamheten.

Etappmål 3.2 Kundnöjdheten ska vara 94 procent eller mer.

Etappmål 3.3 Avfallsverksamheten ska ha full kostnadstäckning.

Målområde 4 – Hållbar och säker avfallshantering

Övergripande mål 4 - Avfallsenheten erbjuder en säker och hållbar hantering gällande avfall.

Etappmål 4.1 Mängden farligt avfall i restavfallet ska år 2024 vara mindre än 0,2 procent.

Etappmål 4.2 Mängden Elavfall i restavfallet ska år 2024 vara mindre än 0,4 procent.

Mål för avfall som kommunen, företag och allmänhet ansvarar för

Kommunen har svårt att påverka hanteringen av det avfall som faller utanför dess ansvarsområde. Det går därför inte att ställa upp konkreta mätbara mål för detta avfall.

Övergripande mål 5 – *Farligt avfall ska sorteras, förvaras och hanteras på ett från miljö- och Hälsoskyddssynpunkt godtagbart sätt. Företagen i kommunen ska även ha god kunskap om vad farligt avfall är och hur det ska hanteras.*

Tillsynsverksamheten från miljöenheten ska i sin ordinarie tillsyn kontrollera så att företag och verksamheter har en hållbar hantering av avfall och farligt avfall.

Övergripande mål 6 – *Avfallsenheten och representanter från Förpacknings- och tidningsinsamlingen håller gemensamt samråd kring utformning av insamling, information och skötsel minst en gång per år.*

Eftersom det utökade producentansvaret innebär ett större ansvar från producenterna så är det än viktigare att samverka och samråda med kommunen.

Avfallsplan

Antagen av kommunfullmäktige 2021-04-20 § 56

Handlingsplan - åtgärder

Målområde 1 – Minskade avfallsmängder

Övergripande mål 1 – Avfallsmängderna ska minska, återanvändning och återvinning ska öka.

Etappmål 1.1	<i>År 2025 ska mängden restavfall per person ha minskat med 25 procent jämfört med år 2015.</i>
Åtgärd:	Informationsinsatser och plockanalyser.
Ansvarig:	Avfallsenheten.
Tidplan:	2025.
Etappmål 1.2	<i>Minskat matsvinn (lager, produktion/servering och tallrik) med 20 procent under perioden 2021-2024.</i>
Åtgärd:	Årliga mätningar av matsvinnet, information och kunskapsspridning inom ämnet samt att göra berörda parter mer involverade.
Ansvarig:	Kostenheten.
Tidplan:	Löpande.
Etappmål 1.3	<i>Senast år 2024 ska minst 20 procent av hushållen ha hemkompostering av hushållsavfall.</i>
Åtgärd 1.3.1:	Informera samtliga hushåll genom hemsida och miljöalmanacka.
Ansvarig:	Avfallsenheten och Miljökontoret.
Tidplan:	Årligen.
Åtgärd 1.3.2:	Genom taxestyruing stimulera till hemkompostering.
Ansvarig:	Avfallsenheten.
Tidplan:	Löpande.
Etappmål 1.4	<i>Allt avloppsslam ska omhändertaras och återanvändas innan utgången av år 2026.</i>
Åtgärd 1:4:1:	Genom att tillverka anläggningsjord som avsätts i närområdet.
Ansvarig:	Avfallsenheten/ VA-enheten.
Tidplan:	Kontinuerligt.
Etappmål 1.5	<i>Återbruk ska öka. Intäkterna från försäljning av varor från återbruk ska öka från år till år.</i>
Åtgärd 1:5:1:	Under år 2021 införs rutiner för mätning av intäkter från återbruks verksamheten.
Ansvarig:	Avfallsenheten.
Tidplan:	Kontinuerligt.

Avfallsplan

Antagen av kommunfullmäktige 2021-04-20 § 56

Etappmål 1.6

Till år 2024 ska mängden felsorterat avfall för fraktionerna förpackningar ej överstiga 20 procent, och för deponirest ska det ej överstiga 2 procent.

Åtgärd 1:6:1:

Informationsinsatser.

Ansvarig:

Avfallsenheten.

Tidplan:

Senast 2024 samt uppföljning vid plockanalys år 2021.

Åtgärd 1:6:2:

Genomföra plockanalyser, analysera statistiken från FTIAB.

Ansvarig:

Avfallsenheten.

Tidplan:

Vart tredje år 2021, 2024 osv.

Målområde 2 – Minskad nedskräpning

Övergripande mål 2 – Nedskräpningen i Arvidsjaur kommun ska minska under planperioden, åren 2021-2032

Etappmål 2.1

Arvidsjaur kommun ska löpande genomföra informationsinsatser som motverkar nedskräpning i kommunen.

Åtgärd 2:1

Informationsinsatser.

Ansvarig:

Avfallsenheten/Miljökontoret/Gatuenheten.

Tidplan:

Löpande.

Etappmål 2.2

Avfallsverksamheten och Gatuenheten ska årligen medverka i Håll Sverige Rents skräpplockardagar.

Åtgärd 2:2

Årligt deltagande.

Ansvarig:

Avfallsenheten och Gatuenheten.

Tidplan:

Årlig aktivitet.

Målområde 3 – Bra service, bra planering och nöjda kunder

Övergripande mål 3 –

Avfallsverksamheten ska erbjuda bra service och ha nöjda kunder. Avfallsverksamheten ska också vara en remissinstans i alla kommunala avfallsfrågor.

Etappmål 3.1

Avfallsverksamheten ska alltid delta i planfrågor som berör verksamheten.

Åtgärd 3:1:

Delta i de planfrågor som Plan och mark anser röra avfallsenheten från och med 2021.

Ansvarig:

Avfallsenheten-och Plan och mark.

Tidplan:

Årlig uppföljning- registrera hur många ärenden som avfallsverksamheten deltagit i under året.

Avfallsplan

Antagen av kommunfullmäktige 2021-04-20 § 56

Etappmål 3.2	<i>Kundnöjdheten ska vara 94 procent eller mer.</i>
Åtgärd 3:2:	En enkät skickas ut till kommuninvånarna var tredje år.
Ansvarig:	Avfallsenheten.
Tidplan:	Enkät genomförs var tredje år, sett från föregående kundenkät.
Etappmål 3.3	<i>Avfallsverksamheten ska ha full kostnadstäckning.</i>
Åtgärd 3:3	En ekonomisk avstämning görs varje år i samband med årsbokslut.
Ansvarig:	Avfallsenheten.
Tidplan:	Uppföljning görs i samband med årsbokslut.

Målområde 4 – Hållbar och säker avfallshantering

Övergripande mål 4 – Avfallsenheten erbjuder en säker och hållbar hantering gällande avfall

Etappmål 4.1	<i>Mängden farligt avfall i restavfallet ska år 2024 vara mindre än 0,2 procent.</i>
Åtgärd 4:1:	Informationsinsatser och plockanalyser.
Ansvarig:	Avfallsenheten.
Tidplan:	Senast 2024 samt uppföljning vid plockanalys år 2021.
Etappmål 4.2	<i>Mängden El avfall i restavfallet ska år 2024 vara mindre än 0,4 procent.</i>
Åtgärd 4:2:1	Informationsinsatser och plockanalyser.
Ansvarig:	Avfallsenheten.
Tidplan:	Senast 2024 samt uppföljning vid plockanalys år 2021.
Åtgärd 4:2:2	Informera samtliga hushåll och verksamheter med hushållsavfall, genom miljöalmanacka och utskick.
Ansvarig:	Avfallsenheten.
Tidplan:	Löpande.

Avfallsplan

Antagen av kommunfullmäktige 2021-04-20 § 56

Mål som kommunen inte ansvarar för

Kommunen har svårt att påverka hanteringen av det avfall som faller utanför dess ansvarsområde. Det går därför inte att ställa upp konkreta mätbara mål för detta avfall.

Mål 5:

Farligt avfall ska sorteras, förvaras och hanteras på ett från miljö- och Hälsoskyddssynpunkt godtagbart sätt. Företagen i kommunen ska även ha god kunskap om vad farligt avfall är och hur det ska hanteras.

Åtgärd:

Informationsinsatser.

Ansvarig:

Avfallsenheten.

Tidplan:

Kontinuerligt.

Åtgärd:

Riktad tillsyn.

Ansvarig:

Miljökontoret.

Tidplan:

Kontinuerligt.

Åtgärd:

Vid miljötillsyn av miljöfarliga verksamheter samt tillsyn vid livsmedelsanläggningar ska ett fokusområde vara avfallshantering. Tillsynen ska bl.a. omfatta förvaring, hantering och sortering avfall.

Ansvarig:

Miljökontoret.

Tidplan:

Kontinuerligt.

Mål 6:

Avfallsenheten och representanter från Förpacknings- och tidningsinsamlingen håller gemensamt samråd kring utformning av insamling, information och skötsel minst en gång per år.

Åtgärd:

Årliga samrådsmöten.

Ansvarig:

Avfallsenheten.

Tidplan:

Kontinuerligt.

Avfallsplan

Antagen av kommunfullmäktige 2021-04-20 § 56

Styrmedel

Styrmedel är kommunens verktyg för att genomföra åtgärder och kan delas upp i administrativa, ekonomisk och informativa styrmedel. Exempel på styrmedel som kommunen förfogar över:

- Renhållningsordning
- Avfallstaxa
- Information
- Nudging
- Tillsyn
- Upphandling
- Fysisk planering

Renhållningsordning

Varje kommun ska enligt lag ha en renhållningsordning vilket utgörs av avfallsplan och föreskrifter om avfallshantering, detta i enlighet med Miljöbalkens 15 kap. 41§.

Renhållningsordningen ska antas av kommunfullmäktige. Renhållningsordningen ska också innan den antas på lämpligt sätt och i skälig omfattning samrådas med fastighetsägare och myndigheter som kan ha ett väsentligt intresse av renhållningsordningen.

Avfallstaxan

Kommunens viktigaste styrmedel för avfallshanteringen är avfallstaxan. Taxan beslutas av fullmäktige och berör hushållsavfallet. Genom taxans konstruktion kan man stimulera beteenden och motverka oönskade effekter.

Avfallshanteringen skall ha full kostnadstäckning via avfallstaxan, som fastställs av kommunfullmäktige. Taxan i Arvidsjaur/Arjeplog är uppbyggd av en grundavgift och en kärllhämtningsavgift. Grundavgiften ska täcka kostnaderna för planering, administration, information, grovsophantering, farligt avfall och återvinningscentral m.m. Grundavgiften är lika för alla abonnenter i en- och tvåfamiljsfastigheter, medan lägenhetsinnehavare och ägare av fritidshus betalar en lägre taxa. Kärllhämtningsavgiften ska täcka kostnaderna för behållare, insamling, transport och behandling m.m. Kärll avgiften varierar beroende på kärllstorlek. Det finns fyra kärllstorlekar att välja mellan.

Fastigheter som är svårtillgängliga och inte kan nås med renhållarens hämtningsfordon hänvisas till särskild uppställningsplats alternativt särskilt avlämningsställe. Renhållaren avgör fastighetens tillgänglighet.

Fastighetsägare som har godkänd kompostering av matavfall och komposterar allt sitt matavfall och annat komposteringsbart avfall får reducerad kärllhämtningsavgift. Detta efter att man anmält detta till miljökontoret och erhållit godkännande. Fritidshus som är anslutna till avfallshämtningen betalar en årlig sophämtningsavgift.

Transport- och hämtningsavgifter för verksamhetsavfall bestäms av de olika aktörerna på den fria marknaden. Vid återvinningscentralen kan företag lämna avfall mot avgift.

Avfallsplan

Antagen av kommunfullmäktige 2021-04-20 § 56

Information

Information i form av exempelvis kampanjer är också ett bra styrmedel som kan användas för att förebygga avfallets mängd, farlighet samt även nedskräpning.

Nudging

Ett relativt nytt begrepp inom avfallshantering är "Nudging." Nudging är ett verktyg som bidrar till att ändra människors beteende genom att göra det enklare att göra vissa val. Nudging brukar översättas till "en knuff i rätt riktning." Att underlätta för källsortering kan vara en typ av nudging.

Tillsyn

Tillsyn kan vara ett sätt att påverka hur avfallshanteringen sker inom kommunen. Det gäller då främst det kommunala miljökontoret som utövar tillsyn över olika verksamheter som genererar avfall. Det gäller även regelefterlevnad hos privatpersoner.

Upphandling

Upphandling är ett effektivt styrmedel i avfallsfrågor. Det kan gälla direkta frågor som upphandling av en renhållningsentreprenör. Det kan även gälla mer indirekta frågor så som inköp av tjänster eller varor där uppkomsten av avfall kan förebyggas på olika sätt.

Fysisk planering

Fysisk planering är ett annat styrmedel inom avfallshanteringen. Det är också särskilt viktigt av avfallsfrågorna kommer med inom den fysiska planeringen. Det kan gälla utrymmen för källsortering, hämtningsvägar, avfallsanläggningar m.m.

Avfallsplan

Antagen av kommunfullmäktige 2021-04-20 § 56

Resultat av uppföljning av föregående avfallsplan

I den förra avfallsplanen från år 2016 finns mål och visioner inskrivna. Merparten av målen är mätbara och tidsbestämda. Kopplat till målen finns ett handlingsprogram med ett antal åtgärder, nedan angivna.

Mål för avfall som kommunen ansvarar för

Kommunen ansvarar för hushållsavfall och därmed jämförligt avfall samt farligt avfall från hushåll. Kommunen har dessutom ett informationsansvar gentemot hushållen. De mål som formulerats nedan rör sådant avfall som kommunen har rådighet över.

Tabell 1. Sammanställning över måluppfyllelse för tidigare avfallsplan.

Målnummer	Uppfyllt	Delvis uppfyllt	Ej uppfyllt
Mål 1			
Mål 2			
Mål 3			
Mål 4			
Mål 5			
Mål 6			
Mål 7			
Mål 8			

- **Mål 1:** Till år 2018 ska mängden felsorterat avfall för fraktionerna förpackningar, farligt avfall samt deponirest ej överstiga, för förpackning 20 procent, för farligt avfall 0,2 procent samt för deponirest ej överstiga 2procent.

Sammanfattning av målet:

Förpackningar ej överstiga 20 procent: Villa tätort 24,68 procent, Flerfamiljshus tätort 29,6 procent, Landsbygd 28,49 procent. Dvs målet är ej uppfyllt.

Farligt avfall ej överstiga 0,2 procent: Villa tätort 0,32 procent, Flerfamiljshus tätort 0,7 procent, Landsbygd 0,51 procent. Dvs målet är ej uppfyllt.

Deponirest ej överstiga 2 procent: Villa tätort 1,70 procent (mål uppfyllt), Flerfamiljshus tätort 5,02 procent, Landsbygd 3,43 procent. D.v.s. mål uppfyllt endast hos villahushåll på tätorten.

Trots digra insatser för att nå målen så är endast ett mål uppnått av ovanstående och det är deponirest hos villor på tätorten. Angående förpackningsmålet så anas det att FTI:s misskötsel av ÅVS kan påverka att målet ej uppfylls, d.v.s. att folk kastar förpackningarna i sitt sopkärl när det är fullt på ÅVS.

Avfallsplan

Antagen av kommunfullmäktige 2021-04-20 § 56

- **Mål 2:** Allt avloppsslam skall omhändertas och användas.
Sammanfattning av målet: Anläggningsjord tillverkas av både externt avloppsslam och slammet från reningsverket som blandas med komposten från ÅVC och aska från värmeverket. Prover har tagits på jorden och de visar att kommunen får använda den som en anläggningsjord. I dagsläget har kommunen dock för lite avsättning för att använda all jord men vägen mot målet är påbörjad.
- **Mål 3:** Kommunen ska arbeta för att inom en två årsperiod vända den ökade trenden av säck och kärlavfall per person.
Sammanfattning av målet: Med informationsinsatser informeras medborgarna om källsortering samt kopplingen mellan kostnader och källsortering. D.v.s. ju bättre det sorteras desto mindre kostnader för avfallshanteringen. Mätning genomförs år 2019. Vid en lägeskontroll visade det sig att det går bra och att trenden redan är vänd. År 2015 var mängden avfall från den gröna tunnan 205kg/person. År 2016 minskade mängden till 194kg/person till att år 2017 minska ner till 187kg/person. År 2018 minskade mängden ytterligare till 181kg/person. Vid dessa beräkningar tas hänsyn till in och utpendling, gästnätter osv, 2019 års resultat är 161kg/person.
- **Mål 4:** År 2020 ska mängden säck och kärlavfall per person minskat med 5 procent jämfört med 2015.
Sammanfattning av målet: Med informationsinsatser informeras medborgarna om källsortering samt kopplingen mellan kostnader och källsortering. D.v.s. ju bättre det sorteras desto mindre kostnader för avfallshanteringen. Sluttid för målet var 2020, men det visade sig tidigt att mängderna har minskat mer än 5 procent med hänsyn till de många gästnätter som kommunen hade samt in- och utpendling.
- **Mål 5:** Senast 2020 ska minst 15 procent av hushållen ha hemkompostering av hushållsavfall.
Sammanfattning av målet: I dagsläget har ca 11,5 procent av hushållen kompostering av hushållsavfall. Troligen inte ett mål som inte kommer att uppnås eftersom avfallsenheten inte vågat marknadsföra målet då det varit alltför osäkert med de krav på matavfallsinsamling som är aktuella.
- **Mål 6:** Till år 2018 ska nöjdheten hos kunderna kartläggas.
Sammanfattning av målet: Tidsmässigt är enheten i ofas med målets tidsaspekt. Verksamheten hann göra en omfattande kundundersökning redan 2016 i samarbete med SKL (Kritik på teknik), den beställdes efter att planen skickats in till politiken. Det kändes då som "kaka på kaka" att göra en ny undersökning 2017. Det känns att SKL:s undersökning var av bra kvalitet och verksamheten att delta i nästa omgång av "Kritik på teknik" som genomförs 2019 (och detta är genomfört 2019) och får då samma antal undersökningar under avfallsplanens livslängd som om körs enligt plan. Resultatet av senaste undersökningen 2019 var väldigt positivt.

Avfallsplan

Antagen av kommunfullmäktige 2021-04-20 § 56

Kundundersökningen 2019 svar:

88 procent nöjdhet på Avfallshanteringen som helhet.

91 procent nöjdhet avhämtningen av hushållsavfall.

89 procent nöjdhet på Återvinningscentralerna.

84 procent nöjdhet på information farligt avfall.

79 procent nöjdhet på att lämna farligt avfall.

78 procent nöjdhet på att lämna förpackningar och tidningar.

- **Mål 7:** Till utgången av 2017 ska mätning och dokumentation av matsvinn ha införts i de kommunala storköken. Både produktionssvinn och tallrikssvinn. Även utveckling av mätmetoder ska genomföras.

Sammanfattning av målet: Vi har årligen mätt matsvinnet med undantag för 2019, pga yttre omständigheter. Vi mäter lagersvinn, produktionssvinn. Mätmetoder har tagits fram och uppdateras efter behov.

- **Mål 8:** Under 2017 ska en rimlig procentsats för minskning av matsvinn utarbetas för de kommunala primärverksamheterna vård, skola och omsorg.

Sammanfattning av målet: Mål för minskat matsvinn, 20 procent mindre matsvinn för perioden 2021-2024. Alla aktörer är viktiga. Kostenheten kan påverka matsvinnet från lager, produktion och servering. Skola och omsorgen har också en viktig roll för beställningar (hur mycket som produceras), hur mycket som hamnar på tallriken och förhållningssättet till matsvinn bland våra matgäster.

Avfallsplan

Antagen av kommunfullmäktige 2021-04-20 § 56

Nedlagda deponier i Arvidsjaur kommun

Den senaste inventeringen påbörjades 2013 och Mifo 1-inventering är gjord på samtliga objekt utom Hålberg, Glommersträsk samt slamtippen i Arvidsjaur.

Det är oklart när den föregående inventeringen av nedlagda deponier i Arvidsjaur gjordes.

Deponierna delas assen enligt Naturvårdsverkets rapport 4918:

1. Mycket stor risk Efterbehandling eller andra skyddsåtgärder behövs
2. Stor risk Skyddsåtgärder kan behövas
3. Måttlig risk Upplag där relativt enkla åtgärder behövs
4. Liten risk Åtgärder bedöms inte nödvändiga

Nedlagda deponier	Avfallsslag	I drift, år	Riskklass/Mifo
Kvarteret Hinden	Hushållssopor	1930-40 talet	Sanerad
Glommersträsk väg 95 mot Skellefteå	Hushållssopor	1930-40 talet	3 efter Mifo 1
Kvarteret Lärkan mot Ringlet	Hushållssopor	1940-50 talet	3 efter Mifo 1
Moskosel såg	Sågverksavfall	Ca 1950-1960	Sanerad
Rättsel	Hushållssopor	1955-1968	3 efter Mifo 1
IP vid Ringlet	Hushållssopor	1950-70 talet	3 efter Mifo 2
Södra Sandträsk	Hushållssopor	Ca 1950-1979	3 efter Mifo 1
Auktsjaur	Hushållssopor	1963-1975	3 efter Mifo 1
Hålberg	Hushållssopor	Okänt	4(äldre klassning)
Rönnliden	Hushållssopor	Okänt	3 efter Mifo 1
Hedberg	Hushållssopor	Okänt	3 efter Mifo 1
Moskosel Abmorhed 1:1 (Norra)	Hushållssopor	1930-60 talet	3 efter Mifo 2, (åtgärd genomförd)
Lauker	Hushållssopor	1963-1974	3 efter Mifo 1
Glommersträsk	Hushållssopor	? - 1975	4 (äldre klassning)
Abborrträsk	Industriavfall	1955-2001	3 efter Mifo 1

Avfallsplan

Antagen av kommunfullmäktige 2021-04-20 § 56

Nedlagda deponier i Arvidsjaur kommun, forts.

Nedlagda deponier	Avfallsslag	I drift, år	Riskklass/Mifo
Moskosel Abmorhed 1:1 (Södra)	Industriavfall	1975-2001	3 efter Mifo 1
Glommersträsk Näverliden 1:2	Industriavfall	1975-2001	2 efter Mifo 1, omdömd till klass 3 efter provtagning.
Arvidsjaur 5:2	Hushållsavfall	1983-2001	3 efter Mifo 1
Arvidsjaur 5:2	Industriavfall	1976-2001	3 efter Mifo 1
Slamtipp	Reningsverksslam	- 2006	Ej ännu riskklassad

Sanering av Moskosel såg är genomförd och avslutades 2015. Även deponin som låg inom såg området sanerades. Moskosel Abmorhed 1:1 norra fick förbättrad täckning 2016 och erhöll då klass 3. Utökad undersökning + en saneringsåtgärd genomfördes 2016 vid den före detta deponin på kvarteret Hinden. Utökad undersökning och provtagning vid deponin i Glommersträsk, Näverliden 1:2 år 2017, ny riskklass bedöms till klass 3.

När det gäller planer för framtiden är nästa steg att arbeta fram en plan för riskklass 3 och 4 objekten i och med att riskklass 2 objekten har provtagits och sanerats.

Avfallsplan

Antagen av kommunfullmäktige 2021-04-20 § 56

Bilaga 7 Sammanfattning PM -Matavfall

Med anledning av att det har kommit skärpta krav gällande insamling av matavfall har avfallsförordningen tillförts nya bestämmelser. I huvudregeln 15 a § framgår att kommunen ska tillhandahålla ett system för att från hushåll samla in matavfall som hushållen har separerat från annat avfall och transportera bort det matavfallet skilt från annat avfall. Idag samlas hushållsavfallet i Arvidsjaur kommun in i en och samma fraktion

Enligt 15 b § får Naturvårdsverket meddela föreskrifter om undantaget från kravet i 15 a §.

Av 15 c § framgår att Naturvårdsverket i det enskilda fallet ge dispens från kravet i 15 a § om det finns särskilda skäl.

Med anledning av detta har Afri AB som oberoende part sett över Arvidsjaur kommuns situation kring eventuell insamling av matavfall.

Det uppstår knappt 23 ton restavfall per vecka i Arvidsjaur kommun (2019). Om man utgår från att 23 procent av avfallet är matavfall blir detta cirka 5 ton per vecka. Varje transport kommer därmed att omfatta cirka 10 ton matavfall om utgångspunkten är att transportera var 14:e dag. Detta motsvarar en volym på 35 kubikmeter. Detta innebär att transporten måste köras med en lastbil utan släp.

För att avfallet inte ska tappa i kvalitet bör det transporteras bort för behandling minst varannan vecka. Omlastning ska ske till en tät lastväxlarcontainer för vidare transport till behandlingsanläggning.

Bedömningen utifrån ekonomiska och miljömässiga aspekter är att det inte är effektivt att sortera ut matavfall separat i kommunen då avfallsmängderna är för små.

AFRY rekommenderar Arvidsjaur kommun att begära undantag från separat insamling av matavfall.

Slutsatser

- Utifrån avfallsmängder i Arvidsjaur kommun anser inte AFRY att det varken ur ekonomisk eller miljömässig synpunkt finns anledning till separat insamling av matavfall.
- Kommunen ska istället uppmuntra kommuninvånarna till hemkompostering för att omhänderta merparten av det matavfall som uppstår.

PM- Matavfall finns att läsa i sin helhet. Diarienummer 293/2020-45
